ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

قيشلاق حقيقتى

1993 йил 3 июнь
ПАЙШАНБА
№ 63 (5.505).
НАРХИ 10 СЎМ.

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Тажрибакор сўзи—ишнинг кўзи

ЧОРАСИНИ ТОПАМИЗ

Халқимизда «Кенгашли тўй тарқамас» деган нақл бор. Биз шунга амал қилиб ҳар куни ишдан кейин дала шийпонида бир пиёла чой устида бригада кенгаши аъзолари билан маслаҳатлашиб оламиз. Бирор тадбирни бажариш олдидан кўпчилик фикри, йўл-йўриғи тўғри бўлади. Бугун пухта ўйлаб, ҳар томонлама таҳлил қилиб иш юритиш кузда хирмон чўнг, юз ёруғ бўлишига кафолатдир, Қолаверса, ҳамфикрликда, ҳамжиҳатликда ишлаш аҳилликни, тартиб-интизомни мустаҳкамлайди.

Баҳор ҳавоси беқарор, деганларича бор. Аввалига яхши келиб, қувонтирганди. Кейинроқ барибир инжиқлигини кўрсатди. Апрелнинг охиридан бери тўхтаб-тўхтаб, баъзан секин, гоҳо кучли ёғингарчилик бўлаяптики, бу деҳқонга ташвиш келтираяпти, Уруғ қадалгач, пахтакорга мўътадил ҳарорат керак. Чунки шунда уруғ вақтида, текис кўкаради, тўлиқ гектарлар, дуркун ниҳоллар олинади. Об-ҳаво айни шунга тўсқинлик қилди.

Меҳнатнинг нонини еб келаётган, даланинг ҳавосига ўрганган, қуёш жазирамасида тобланган боболар деҳқон учун ҳеч бир қийинчилик, табиий офат баҳона ёки йўлига ғов бўлолмайди. Бизда ҳам мурғак кўчатлар ер бетини қийғос қоплаб, далалар яшилликка бурканаётганда кучли ёмғир, жала, шамол, совуқ зиён-захмат етказди. Қатқалоқни қўяверинг. Уни юмшатишдан қочаётганимиз йўқ, Пахтадан катта хирмон яратиш ҳалол нон топиш демак. Бундай нонга осонгина эга бўлолмайсан. Деҳқонларимиз оби ҳаво инжиқликларига ҳам, бошқа қийинчиликларга ҳам кўникиб кетишган. Ўзимдан қиёс. Чорак асрдан бери дала кезиб, пахта етиштириб, шу мушкулотлар билан олишиб келяпман. Юз бераётган ноқулайликларни тажрибага таяниб, ҳамжиҳатлик билан бартараф этаяпмиз.

Бу йил бригадамиз аъзолари 81 гектар ерда ғўза ўстириб, ҳосилдорликни 40 центнерга етказишга бел боғлашган. Ҳозирга қадар қилган меҳнатимиздан, бугунги аҳволдан кўнглимиз хотиржам. Ёғингарчилик ва қатқалоқ туфайли ғўзалар бироз орқада қолаяпти. Лекин бу кечикишни йўқотиш имкони бор. Бундан буён агротехник тадбирларни вақтида, тез ва соз ўтказсак қолоқликни йўқотиш билан бирга эртаги ва мўл ҳосил етиштириш бемалол мумкин. Ҳозир ғўзага ҳарорат керак. Бунинг учун тупроқни қиздириш, ишловни кучайтириш лозим. Шу мақсадда чопиқ тракторини самарали ишлатаяпмиз. Моҳир механизаторимиз Сайдулла Отабоев ғайрат кўрсатмоқда. У қатор ораларини эҳтиёткорлик билан юмшатиб, ўз вазифасини сидқидилдан бажармоқда. Тупроқ майинлашгач ҳаво алмашиниши яхшиланиб, илдизлар баҳра олади, экин ривожи тезлашади.

Шунингдек яганалаш, чопиқ қилиш ва бошқа юмушлар ҳам тезкорлик билан олиб борилмоқда. Май ойида барча майдонларни икки марта чопиқдан чиқардик. Бир йўла бегона ўт йўқотилмоқда. Ҳаво салқин келаётганлиги зараркунанда ва касалликларни кўпайтиради. Шунинг учун далаларнинг ҳолати мунтазам назорат қилинмоқда. Дала ишларида Ҳожимуҳаммад Камолов, Исмоил Муҳиддинов, Холмуҳаммад Нурматов каби миришкор деҳқонлар бош-қош бўлишмоқда.

Фақат бизда эмас, бошқа бригадаларда ҳам иш шундай ташкил этилмоқда. Мамасоли Ҳайитов, Зокир Иброҳимов бошлиқ бригадалар ғўза парваришида пешқадамлар қаторида боришмоқда. Ҳаммамизнинг мақсадимиз битта: тажриба ва маҳоратимизни ишга солиб, ҳалол меҳнат билан мўл ҳосил етиштириш ва рўзғоримизни бут, дастурхонимизни тўкин қилишдан иборат.

Йўлдош АНДАБЕКОВ,
Уйчи районидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги бригада бошлиғи.

ҚУЗ ҚУВНАЙДИ

Пешку туманидаги «Янгиобод» жамоа хўжалигининг Анвар Салимов бошлиқ маккажўхоричилик бригадасида дон учун экилган маккажўхори ниҳолларига иккинчи марта ишлов берилиб, озиқлантирилди. Деҳқон меҳрига қонган ниҳоллар баравж ривожланмоқда.

Илғор механизатор Йўлдош Саидов қатор ораларини сифатли культивация қилиш ва озиқлантиришда ғайрат кўрсатмоқда.

С. ҚОДИРОВ.

ИСТИҚЛОЛ ФИДОЙИЛАРИ

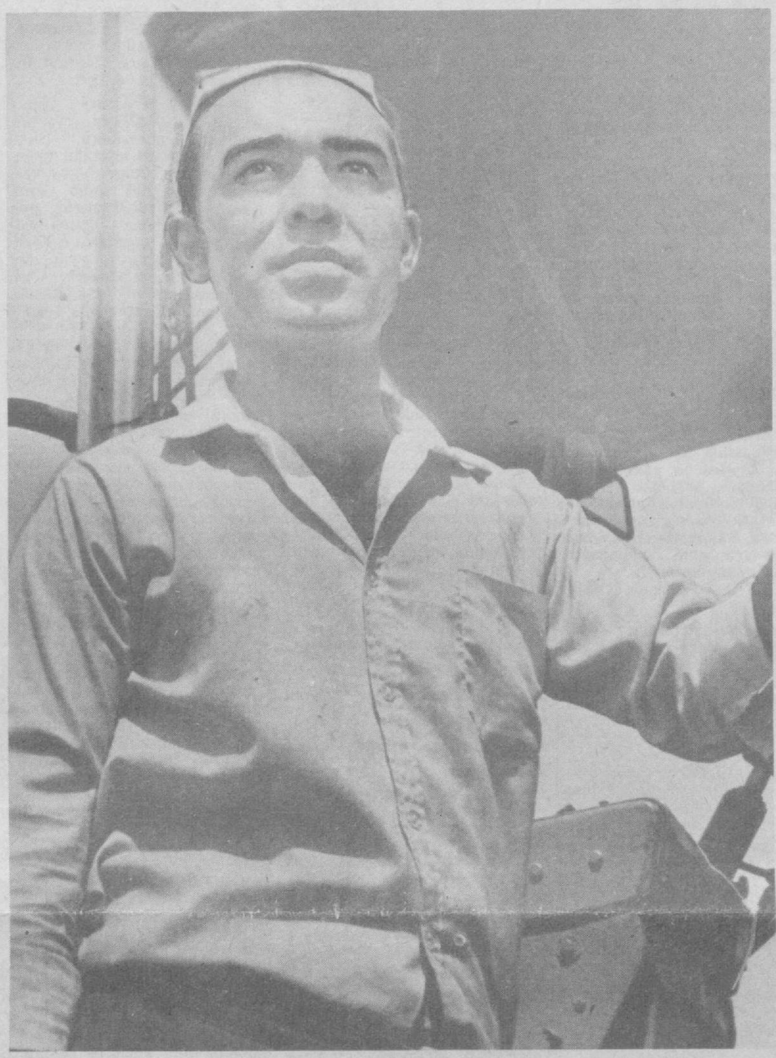

Деҳқончиликда, айниқса пахтачиликда механизаторнинг алоҳида ўрни бор. У эрта баҳордан ерга қор тушгунча тиним билмайди. Ишқилиб, ёнилғи бўлиб, трактори юриб турса бас, ҳар қандай ишга у тайёр. Шароф Рашидов районидаги «Пахтаобод» давлат хўжалиги механизатори Расулжон Абдубанноев ана шундай фидойи, заҳматкаш касб эгаларидан. У ҳозиргача ўзи хизмат қилаётган звенодаги 79 гектар ғўзани икки марта сифатли ишловдан чиқарди. Расулжон ўз ишини яхши билади, ўзига биркитилган ишни доимо сифатли амалга оширади. Ҳамкасблари орасида обрў-эътиборга эга. Заршунослар табиат инжиқликлари оқибатида юзага келган қийинчиликларни мардонавор енгиб, ғўзаларни кунда бир яшнатишмоқда.

СУРАТДА: **тажрибали механизатор Расулжон Абдубанноев.**

У. ҚЎШВОҚОВ
олган сурат.

ДУРКУН НИҲОЛЛАР

Райҳон Ҳакимов бошлиқ бригада пахтакорлари жорий йилда 200 гектар майдонда ғўза парвариш қилмоқдалар. Оби-ҳаво қийинчиликларини омилкорлик билан енгган деҳқонлар шу кунларда парваришни кун сайин қизитишмоқда. Баҳордаги кучли жаладан кейин 80 гектар ердаги чигитни қайта экишга тўғри келган эди. Ҳозир ниҳоллар ривожи дастлабки экилган жойлардагига етишиб қолган.

Мурод Жуманов, Эсирган Мусурмонов, Эрхон Такабоев, Жўрабой Мусурмонов бошлиқ звеноларда айниқса, ниҳолларнинг ривожи яхши. Ҳозиргача ғўза икки марта ишловдан чиқарилди. Бу ишда чопиқчиларнинг хизмати катта бўлмоқда. Ш. Муродилова, Г. Исаева. Ж. Мусурмонова ва С. Жуманов каби дала фидойилари ҳар бир туп ниҳолни меҳр билан парвариш қилишмоқда.

Ғўза парваришининг ҳозирги босқичида техниканинг алоҳида ўрни бор. Буни яхши тушунган бригада механизаторлари ишни тўғри ташкил қилиб, кунлик маромни икки-уч марта ошириб бажариб, ғўзаларга сифатли ишлов бермоқдалар. Ҳар бир гектар ерга 150—200 килограммдан минерал ўғит ҳам солиб борилаяпти. Бу юмушларда механизатор Холмурод Тоҳиров ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

— Ғўза парвариши ҳал қилувчи паллага кирмоқда, — дейди Пахтакор районидаги «Навбаҳор» давлат хўжалиги бригада бошлиғи Райҳон Ҳакимов. — Шу боис ишни бир зум ҳам бўшаштирмаслигимиз лозим. Биз кундалик юмушларимизни шунга асосан ташкил қилганмиз. Режа ҳар гектар ердан 22 центнердан хом ашё олиш. Лекин жамоамиз аъзолари маслаҳатлашиб, бу кўрсаткични 25 центнердан оширишга қарор қилишди. Айни кунларда амалга ошираётган ишларимиз шу ниятни бажариш учун қилинмоқда.

Қ. УМАРАЛИЕВ.

ДАВЛАТ АКА ДАВЛАТИ

Инсон табиати қизиқ. Биров у-бу нарсани йиғади, бошқаси оламшумул кашфиёт қилишни хоҳлайди. Давлат Жумаев феълида қизиқувчанлик, янгиликни ўзида синаб кўришга иштиёқ кучли. Ойнаи жаҳон, овозингор, рўзномалар орқали бирор ташаббусни эшитса тинчини йўқотади. Албатта кўпчиликка келтирадиган фойда ва зарарни унутмайди. Оила пудрати усулидан хабар топганда ҳам шундай бўлди. 1985 йили хўжалик раҳбарларининг ҳоли-жонига қўймай, янгичасига ўтиб ишлай бошлади. Сабзипоя участкасидан 5 гектар ер олди. Тажрибасизлик бўлдими, режа бажарилса-да, кўнгилдагидек ҳосил ололмади. Кейинги йили янада қатъият билан ишга киришди. 2 гектар ерда помидор, лавлаги, сабзидан чунонам мўл ҳосил олдики, натижада оила пудратига ишқибоз кўпайди.

1988 йил, эрта баҳор. Далада иш қайнайди. Такрорий сабзавотни йиғиштириш, эртаги экинларга ер тайёрлаш қизғин. Хўжаликнинг бош агрономи Эргаш Сариев уни идорага чақиртирди. Алқисса у боролмади. Эртасига бош ҳосилотнинг ўзи келди.

— Ассалому алайкум, — деди Давлат ака хижолатомуз қўл чўзаркан, — кечирасиз, кеча иш билан бўлиб идорага боролмадим.

— Ҳечқиси йўқ. Хўш, қандай камчиликлар бор, нима ёрдам керак?

— Такрорий сабзавотни саранжомлаб, қоплаб бўлдик. Шуни топширишга ёрдам қилсангиз. Ер текислаш тракторини икки кунгина бериб турсангиз.

Бош агроном мақсадга кўчди.

— Сизга бир таклиф бор. Мана, оилавий пудратчилар кўпайди, звеномиз бор. Шуни бригадага айлантириб, бошчилик қилсангиз. Кўнглимиз тўқ бўлади. Қолаверса, бу хўжалик бошқаруви қарори.

Давлат Жумаевдаги қизиқувчанлик яна устун келди, бош агрономга қўл ташлади. Шундан буён 4 йил ўтди. Сабзавот майдонлари 65 гектарга, оилавий пудратчилар 36 тага етди. Битта звено сақлаб қолинди. Бригада бўлганидан бери ҳар йили мўл ҳосил олинаяпти. Бултур 1 та звено ва 36 та оилавий пудратчи 17446, 3 тонна сабзавот, 64 тонна полиз, 18 тонна картошка етиштирди. Ўрол Бўриев звеноси сабзавоткорлари катта даромад олишди.

Д. Жумаев бошлиқ бригада бу йил ҳам эрта баҳордан астойдил меҳнат қилмоқда. Такрорий ҳосил ўз вақтида йиғиб олинди. Эртаги экинларни экиш-тикиш қулай муддатларда бажарилди. Улар айни пайтда жадал ривожланиб, шиғил ҳосилга кирган.

— Бригада хўжалик режасидаги сабзавотнинг асосий қисмини етиштириб беради, — деди бошқарув раиси Ж. Ерматов. — Сир эмас, ҳозир барча соҳада бўлгани сингари мазкур тармоқда ҳам муаммолар кўп. Маҳсулот нархи арзон, асраш қийин, ҳақи эса оз. Д. Жумаев ҳаракатчанлиги, куйди-пишдилиги, елиб-югуриши туфайли бу қийинчиликлар бартараф этилмоқда. Жамоа кўкламги об-ҳаво инжиқликларини енгишда ҳам ўрнак кўрсатди.

Термиз районидаги «Дўстлик» жамоа хўжалигида Давлат Жумаевни нафақат уста пахтакор ёки сабзавоткор, балки тадбиркор оила бошлиғи сифатида ҳам ҳурмат қилишади. Унинг турмуш ўртоғи Ободон опа пудратчилар сафида. 10 нафар фарзандлари бор. Тўрт қиз рўзғорли. Лекин вақти-вақти билан дала ишларида ва оила юмушларида ота-онага яқин ёрдамчи, укаларига маслаҳатгўй. Йигитлик бурчини ўтаётган Ўктамжон ҳар хатида дала ишлари аҳволини сўрайди. Баҳодиржон билан Фарҳод талаба. Оилага ажратилган 15 сотих томорқада эҳтиёжга етадиган сабзавот ва полиз етиштирилмоқда. Қўрада қўй-қўзи, қорамоллар бор. Ҳозир пилла теришни бошлашаяпти.

Одамга мансаби, минг-минг пули, қўш машинаси, данғиллама ҳовли-жойига қараб баҳо бериш ўта нодонликдир. Унинг бойлиги эл-юртга қилаётган меҳнати, ҳурмат-обрўси билан ўлчанмоғи керак. Шундай бисот Давлат Жўмаевда мўл. У ўзининг бутун ҳаётини халқ ишига, тўкинчиликка бахшида этишга қарор қилган. Ана шу мақсади йўлида тиниб-тинчимайди. Изланади, ўрганади, янгиликлар ташаббускори бўлади, кўпчиликни ортидан эргаштиради. Йўлингиз ҳамиша ойдин бўлаверсин, Давлат ака!

Раҳим ТЎРАҚУЛОВ.

«ТУРОН» МИРИШКОРЛАРИ

Доимо қут-барака аримайдиган бозорларимизга аллақачон пишиқчилик қадами етиб келди. Расталар турфа нозу неъматларга тўла бошлади. Деҳқоннинг пешона тери билан етилган бу маҳсулотлар элимизнинг ризқу насибаси, рўзғоримиз тўкинчилигидир.

Қибрай туманидаги «Турон» жамоа хўжалигида ана шундай танти деҳқонлар меҳнат қилишади. Уруғчиликка ихтисослашган бу хўжалик миришкорлари шаҳарликлар дастурхонига ширин-шакар мева ва сабзавот маҳсулотлари етиштириб бериш билан бирга мўл-кўл сара уруғ тайёрлашади.

Ҳар қандай деҳқончилик йилининг ўзига хос режалари бўлганидек, «Турон»ликларнинг бу йилги мақсади ҳам залворли. Улар жорий йилда 3.000 тонна сабзавот, 400 тонна мева, 392 тонна узум етиштиришни кўзлаб меҳнат қилишмоқда. Айни чоғда мавжуд ўн бригадада кенг кўламда ишлар олиб борилаяпти. Шунинг 9 таси сабзавот маҳсулотлари, биттаси эса мева етиштиради. Бу шунчалик айтишга осон. Аммо заҳмат соҳибининг ташвишларига шерик бўлиб кўрсангиз, унинг залвори нақадар улуғлигини қалбан ҳис этасиз. Иш қилиб, яратганнинг ўзи бободеҳқонни сийламаса, унинг даласига ҳеч ким ботмонлаб ҳосил тўкиб қўймайди. Биз ишларига ривож берсин дея ҳамиша тилакдошмиз, холос.

Шу ниятда дала айланамиз. Бу ерда ишнинг кўзини биладиган, ўзига хос деҳқончилик мактабини яратган миришкорлар кўп. Баҳорнинг сурункали ёғингарчилиги экин парваришига ва ривожига катта зиён-заҳмат етказди. Абдулҳай Маҳсумов, Ойдин Файзиева, Расул Абдуллаев, Асрор Юнусов, Маҳамат Расулов каби тажрибали деҳқонлар етакчи бўлган бригадаларда бу қийинчиликлар ортда қолди. Экинлар мўл ҳосилдан дарак бериб ривожланмоқда. Илло, тадбиркорлик самараси бу!

Мана, бу 50 гектар пайкалда уруғлик учун ош лавлаги, 8 гектар ерда эса карам қулф уриб мавжланади. Бу майдонларда парвариш об-тобида ўтказилмоқда. Бу масъулиятли ишда Асад Аъзамов, Маъмура Султонова, Низом Ҳожибоев, Зиёдулла Ғофуров, Мирсобит Исаев сингари дала соҳиблари пешқадамлар сафида боришмоқда. Ерни, экинни ва ўзларини сийлаганлар ҳам шулар. Баракаси шунга яраша.

— Деҳқончилик ота мерос, — дейди жамоа хўжалиги бошқаруви раиси муовини Абдукарим Қорабоев. — Шундай экан, ҳаётимиз дала заҳматлари билан фахрли. Нега фахрли бўлмасин — биз элимизга турфа неъматлар армуғон этамиз. Жамоа аъзоларимиз шу улуғ мақсад йўлида тер тўкишаяпти. Тер тўкканга эса ер ҳам тўкади. Саломатлик бўлса, меҳнатимиз баракасини кўраверамиз.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ФАРМАЦЕВТИКА САНОАТИ («ЎЗФАРМСАНОАТ») ДАВЛАТ-АКЦИОНЕРЛИК КОНЦЕРНИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Дори-дармонлар ва биологик моддалар ишлаб чиқарувчи бирлашмалар, корхоналар, ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш, фармацевтика саноатини янада ривожлантириш ва республика аҳолисининг доривор моддаларга бўлган эҳтиёжини яхшироқ қондириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, «Ўзкимёфарм» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Вакцина» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон кимё технологияси ва катализи илмий-тадқиқот институти, кимё ва пахта целлюлозаси технологияси илмий-тадқиқот институтининг Ўзбекистон фармацевтика саноати («Ўзфармсаноат») давлат-акционерлик концернини ташкил этиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон фармацевтика саноати («Ўзфармсаноат») давлат-акционерлик концерни:

ўз фаолиятида Вазирлар маҳкамасига ҳисоб бериб туради;

бирлашмаларни, корхоналарни ва мулкчиликнинг барча шаклларидаги ташкилотларни акциялар билан таъминлаш принциплари асосида уларни ихтиёрий бирлаштиради ҳамда ташкилотларнинг хўжалик мустақиллигини ва юридик шахс ҳуқуқларини сақлаб қолади;

Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунлари ва Вазирлар маҳкамаси тасдиқлаган низом асосида ишлаб чиқариш — хўжалик фаолиятини амалга оширади;

фармацевтика саноатини ривожлантириш учун марказлаштирилган тарзда концернга ажратиладиган капитал маблағлар ва моддий-техника заҳиралари лимитлари жамғармаларини сақлайди ва тақсимлайди;

концерн таркибига кирувчи бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотларни акционерлик, жамоа, қўшма корхоналарга ва мулкчиликнинг бошқа турларига айлантириш, жумладан, бу ишни хорижий юридик шахслар, фирмалар ва давлатлар иштирокида амалга ошириш тўғрисида белгиланган тартибда таклифлар киритади.

3. Қуйидагилар «Ўзфармсаноат» концернининг асосий вазифаларидир:

дори-дармонлар яратиш ва уларни ишлаб чиқаришни ташкил этиш, аҳолининг, даволаш-профилактика муассасаларининг дори-дармонларга, биологик моддаларга, бошқа тиббий ва санитария-гигиена маҳсулотига бўлган эҳтиёжини қондиришга оид тадбирларни амалга ошириш;

Фармацевтика саноатини комплекс ривожлантириш, ушбу тармоқ корхоналарини ҳудудий жиҳатдан жойлаштиришни такомиллаштириш, табиатни муҳофаза қилиш сиёсатини ўтказиш масалалари юзасидан давлат ҳокимияти ва бошқарувнинг республика ҳамда маҳаллий органлари билан ҳамкорлик қилиш;

доривор воситалар ва уларни ишлаб чиқариш технологияларини яратиш соҳасида Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, бошқа вазирликлар ва идоралар билан биргаликда ягона илмий-техника сиёсатини ўтказиш;

республикамизда доривор моддалар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, хорижий шериклар билан илмий-техникавий ва иқтисодий ҳамкорликни такомиллаштириш ва кенгайтириш ҳисобига уларни четдан харид қилишни қисқартириш дастурини ишлаб чиқиш ва изчил амалга ошириш.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси 20 кун муддат ичида «Ўзфармсаноат» концернини ташкил этиш ва унинг фаолияти масалаларига доир қарор қабул қилсин, концерн тузилмаси ва уставини тасдиқласин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 2 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

1993 ЙИЛДА КУПОНЛАР БЕРИШНИНГ ТАБАҚАЛАШТИРИЛГАН ЯНГИ ЖАДВАЛИНИ БЕЛГИЛАШ ТЎҒРИСИДА

Энг кам иш ҳақи, пенсиялар ва стипендиялар кўпайтирилиши муносабати билан Вазирлар маҳкамаси қарор қилади:

1. Шу йил 1 июндан бошлаб бериладиган купонлар миқдорини аниқлашнинг янги табақалаштирилган жадвали иловага биноан белгилансин. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида 1993 йилнинг биринчи чораги намунасидаги купонлар карточкаларининг амал қилиши сақлаб қолинсин.

Қиймати 3000 ва 5000 купондан иборат купон карточкалари қўшимча равишда муомалага чиқарилсин.

2. Мулкчиликнинг барча шаклларидаги вазирликлар, идоралар, уюшмалар, концернлар, корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликлар зарур миқдордаги купон учун тегишли банк муассасаларига 1993 йил 5 июнга қадар талабномалар топширсинлар ва шу йилнинг июнь ойи учун купонлар 7 июнгача берилишини таъминласинлар.

3. Марказий банк, Молия вазирлиги, Ижтимоий таъминот вазирлиги, Алоқа вазирлиги, Пенсия жамғармаси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари бўлган бошқа вазирликлар ва идоралар шу йил 10 июнгача пенсиялар ва стипендиялар тўланишини таъминласинлар.

4. Молия вазирлиги купон карточкалари тайёрлашга ва уларни Марказий банк муассасаларига етказиб беришга харажатлар учун пул ажратишни таъминласин.

«Ўзшартномасавдо» «Шарқ» матбаа — полиграфия концернининг талабномасига мувофиқ уни зарур миқдордаги қоғоз билан таъминласин.

5. Вазирлар маҳкамасининг 1993 йил 31 мартдаги 166-сон, 1993 йил 10 майдаги 211-сон қарорлари кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари ўртоқ Б. С. Ҳамидов зиммасига юклатилсин.

Вазирлар маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИГА ИЛОВА

1993 ЙИЛГИ ҚАЙД ЭТИЛГАН ДАРОМАДЛАР БЎЙИЧА БЕРИЛАДИГАН КУПОНЛАР МИҚДОРИНИ АНИҚЛАШ ЖАДВАЛИ

Иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва қайд этилган бошқа даромадлар миқдори (солиқлар ва ушлаб қолинган пуллардан ташқари)	бериладиган купонлар миқдори
7500 сўмгача	**3000**
7501-20000 сўм	**3000 қўшув 7500 сўмдан ортиқ пулнинг 20 фоизи**
20001-50000 сўм	**5500 қўшув 20000 сўмдан ортиқ пулнинг 15 фоизи**
50001 сўм ва ундан ортиқ	**10000 қўшув 50000 сўмдан ортиқ пулнинг 10 фоизи**

Кумуш тола ижодкорлари

НИШОНЛИКЛАР ЗАФАРИ

Бу йил баҳорнинг серёғин келиши нафақат пахтакор-деҳқонларнинг, балки пиллакорларнинг ҳам ташвишларини кўпайтириб юборди. Лафзи ҳалол пиллакорлар об-ҳавонинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланган ҳолда иш юритдилар. Шу боис пилладан юксак хирмон кўтарилди.

— Жорий йилда вилоятимиз кумуш тола ижодкорлари 39551 қути ипак қуртини парваришлаб, 2 минг 200 тоннадан зиёд ҳосил етиштиришни мўлжаллаганлар, — дейди вилоят пилла етиштириш бирлашмаси директорининг муовини Хайрулло Бекназаров. — Вилоятнинг барча пиллачилик звенолари ишларни илғор тажрибаларга таянган ҳолда олиб бордилар. Вилоятдаги 22 минг пиллачилик звеноларида мўл ҳосил етиштирилди.

Куни кеча Нишон тумани кумуш тола ижодкорлари давлатга 40 тоннадан ортиқ ҳосил етказиб бериб, дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Эришилган ғалабага Чўли Бегимқулов номли, «Чароғил», «Пахтаобод», «Дўстлик», «Самарқанд», «Гулистон», «Оқ олтин», Усмон Юсупов номли ижара ширкат хўжаликлари пиллакорлари муносиб улуш қўшдилар.

Нишонликлар бу йил 950 қути ипак қуртини юксак агротехника тадбирлари асосида парваришладилар. Чўли Бегимқулов номли ижара ширкат хўжалигидан Норгул Худойбердиева, «Пахтаобод» ижара ширкат хўжалигидан Тожи Нормуродова, Норхол Хушвақтова, Усмон Юсупов номли ижара ширкат хўжалигидан Инобат Жўраевалар ҳар қути уруғидан 95—100 килограммдан ошириб ҳосил олдилар. Соҳа жонкуярлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ялпи ҳосил миқдорини 50 тоннадан оширишга аҳд қилдилар.

Район бош пиллахонасида хом ашёни қабул қилиб олиш жараёнида барча қулайликлар яратилган. Пиллакорлар учун «Ойдин» ва Нишон матлубот жамиятлари савдо ходимлари, «Нишон» бадиий ҳаваскорлик дастаси хизмат кўрсатаётир. Пилла харид нархининг ошганлиги янада унумлироқ меҳнат қилиб, сифатли хом ашё етиштиришга ундаётир. Қисқа, лекин машаққатли меҳнат эвазига етиштирилган ҳосилни исрофгарчиликсиз қабул пунктларига етказиб бериш учун хўжалик раҳбарлари тегишлича автотранспорт воситалари билан таъминланганлар.

Ш. СУЛТОНОВ.

СУРАТЛАРДА: 1. Илғор пиллакор Н. Худойбердиева. 2. Нишон район бош пиллахонаси раҳбари Ором Назаров ва вилоят пиллачилик бирлашмаси директори муовини Хайрулла Бекназаровлар хом ашё сифатини кўздан кечиришмоқда.

МУАЛЛИФ олган суратлар.

БУХОРО ВИЛОЯТИ МАРРАГА ЕТДИ

● Бухоро вилояти миришкорлари пилла топшириш режасини уддалади. Давлатга 3283 тонна сифатли хом ашё етказиб берилди. Олот, Жондор, Пешку, Ромитан, Қоракўл, Вобкент, Бухоро ва Когон туманлари пиллакорлари бу ютуққа улкан ҳисса қўшиб, ҳар қути уруғдан ўртача 80—90 килограммдан ҳосил олдилар. Пиллакорлар ялпи ҳосилни 3800 тоннага етказишни мўлжалламоқдалар.

(ЎзА).

ҲАР ҚУТИДАН 80 КИЛОГРАММДАН

Учқўрғон районидаги Қўчқор ота номли колхоз пиллакорлари бу йил 350 қути ипак қурти парваришлашди. Ҳар 10—15 хонадонга биттадан пиллачилик мутахассиси биркитилди. Керакли ёрдам ўз вақтида кўрсатилди. Ушбу тадбирлар ва фидокорона меҳнат ўз самарасини берди. Биринчи июнь куни 18 тонна ўрнига 18 тонна 183 килограмм кумуш тола топширилди. Бир кундаёқ режани 101 фоизга етказилди.

Хўжалик эришган муваффақиятга илғор пиллакорлардан Лобархон Мамадалиева, Муборакхон Иномжонова, Ҳабибахон Алиёрова, Санобархон Қобулова, Эътиборхон Отамирзаева. Олимахон Бойхонова бошчилик қилган бригадалар муносиб ҳисса қўшдилар. Раҳимахон Камолова, Муҳаёхон Мамадалиева, Мўътаборхон Жўраевалар эса туман хирмонига биринчи бўлиб ҳосил тўкдилар. Номлари юқорида тилга олинган кумуш тола ижодкорлари ҳар қутидан 70—80 килограммдан қимматбаҳо хом ашё етиштирдилар.

Пилла топшириш қизғин давом этмоқда. Имкониятларини чамалаган хўжалик пиллакорлари яна 150 килограмм ҳосил беришга аҳд қилишди.

Л. МАМАЖОНОВ.

ХУШХАБАР

● **Учкўприк тумани пиллакорлари Фарғона вилоятида биринчи бўлиб пилла тайёрлаш режасини бажарди. Давлатга 400 тоннадан кўпроқ қимматли хом ашё етказиб берилди. Ҳар қути уруғдан 59,8 килограмм ўрнига 70 килограммдан ҳосил олинди. Миришкорлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, яна 50 тонна пилла топшириш мажбуриятини олди.**

Жизах туманидаги «Бобур» номли давлат хўжалиги кумуш тола бунёдкорлари ҳам маррага етдилар. Улар қабул пунктига 14 тоннадан зиёд сара ҳосил топширдилар. Пилла териш давом этмоқда.

●

Асака туманидаги «Янги ҳаёт» жамоа хўжалигида уруғлик пилла терими бошлаб юборилди. Ҳайитхон Қурбонова, Ҳалимахон Бозорова, Азизахон Ботирова, Шаҳриннсо Абдужалилова сингари миришкорлар ҳар қути уруғдан юз килограммдан юқори навли ҳосил топширди. Хўжаликда 355 қути қурт боқилди. Пиллакорлар бу йил давлатга 30 тоннадан кўпроқ сифатли хом ашё етказиб бериш ниятида.

(ЎзА).

Янгилик, тажриба, таклиф

ЗАМОН ТАДБИРКОР ДЕҲҚОННИКИ

Республика деҳқонларининг анъанавий маслаҳат кенгашида техника, ёнилғи-мойлаш материаллари, ўғитларнинг қимматлашиб бораётганлиги муносабати билан қишлоқ хўжалиги иқтисодиётида танг аҳвол вужудга келаётганлиги, аммо тажриба, ташкилотчилик, тадбиркорлик, ишчанлик изланувчанлик устун жойда ютуқларга эришилаётганлиги уқдириб ўтилди.

Дарҳақиқат, қаловини топсанг қор ҳам ёнади. Омилкор раҳбарлар, кўзи пишган деҳқонлар, ўз ишининг ҳадисини олган мутахассислар иш боши бўлган жабҳаларда мўл, арзон, сифатли маҳсулот етиштирилмоқда. Ана шу жиҳатдан қараганда, пахтаободлик, жалолқудуқлик пахтакорларнинг тажрибалари диққатга сазовордир.

●

Абдувоҳид ХАБИБУЛЛАЕВ — Пахтаобод районидаги «Маданият» агрофирмасининг бош агрономи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими.

— Маълумки, Россия жумҳурияти ришталари билан боғланганмиз. Энг зарур қишлоқ хўжалик техникалари, минерал ўғитлар, ёнилғининг кўп қисми улар орқали келтирилиши ҳаммага аён. Россия иқтисодиётидаги бошбошдоқликлардан Ўзбекистон деҳқонлари ҳам зиён кўрмоқда. Айтмоқчиманки, нимайики келтирилаётган бўлса, «отасининг баҳосида» бўляпти.

Яқиндагина бир тонна аммофос 4—5 минг сўм атрофида бўлаётганди. Энди бизга 50 минг сўмдан зиёдга тушяпти. Азот ўғити ҳам шундай — 20 минг сўмданга келяпти! Трактор, дон комбайнларнинг нархи-навосидан от ҳуркади. Хўш, олма пиш оғзимга туш, деб ўтираверишимиз керакми? Ота-бувaларимиз тажрибаси, удумлари ҳозир жуда асқотяпти.

Бошидан ўтказган табиб, дейдилар. Мана тўрт йилдан буён маҳаллий ўғитга суяниб иш кўриб пахта, бошоқли дон ва бошқа экинлардан мўл ҳосил оляпмиз.

Ўзингиздан чиққанга нима етсин. Фермамизда 1800 бош қорамол, 2000 бош қўй бор. Улардан ҳар йили 10 минг тонна атрофида гўнг олинади. Ана шу ҳисобдан 2200 гектар ернинг 439 гектарини ўғит оборотига ўтказганмиз. Уни етти ўлчаб бир кес қабилида, пишитилган режа, дастур билан амалга оширяпмиз. Илгаригидек, гўнгни транспорт, қўл меҳнати харажати билан ер бошига жамғариб, қўлда элакдан ўтказиб, кейин шудгорма-шудгор, картама-карта юриб солмаймиз. Экинзорларнинг катта-кичиклигига қараб ер бошига ўра-хандақ қазиганмиз. Кузда ана шу чуқур ер малҳами билан тўлатилади-да, усти бир сидра тупроқ билан ёпилади. Сўнгра сувга бостирилади. У қиши билан баҳорги экинтикин ишларигача етилади. Шунда махсус ишчи кучлари ажратилади. Обдон чиритилган гўнг аралаштирилиб, шарбати экинзорга оқизилади. Ана шунда аралашма экинларга малҳам бўлади.

Шарбатни вегетация, яъни июль—август ойларида оқизишнинг хосияти катта. Сабаб, ўсимликдаги ҳосилни сақлаб қолиш билан бирга тупроқнинг донадорлигини оширади. Бу тадбирни жорий қилиш бир «лекин»и бор. Бу усулни унумдорлиги паст, алмашлаб экишга кирмаган майдонларда қўллаш маъқул. Тўғрироғи, бошоқли дон ва маккажўхоридан бўшаган экинзорлар гўнг оборотига киритилиши зарур.

Маҳаллий ўғитнинг шарофати кўп. Аввало тупроқдаги жонзотлар ҳаракатини тезлаштиради. Минерал ўғитларни ўсимлик 40—60 фоизини ўзлаштирса, маҳаллий ўғитларни 70—80 фоизини ўзига сингдиришини тажрибада кўрдик. Энг муҳими, ҳосилдорлик ошади, тола сифати яхшиланади.

Ўтган хўжалик йилида «Андижон-9» навли чигит экиб, режадаги 5763 тонна ўрнига 6190 тонна хирмон кўтардик. Ҳосилнинг 98 фоизи, юқори навларга сотилди.

1-бўлимнинг Ҳусанбой Эрназаров бошлиқ бригадасида гўнг оборотига ўтмасдан олдин ҳосилдорлик 18 центнердан ошмасди. Ерлар маҳаллий ўғит билан тўйдирилгандан кейин гектарига 6 центнердан ҳосил қўшилди.

1993 йилдан умидимиз катта. Маҳаллий ўғитдан фойдаланиш ва гўнг оборотига ўтиш бўйича бултурги тажрибага таянган ҳолда асосий майдонларга 60x20 схемасида «Андижон-9» серҳосил навли чигит экдик. Уруғ ернинг ўз намига, қисқа ва қулай муддатларда қадалди.

Юқорида айтганимдек, ҳар гектар ерга 20 тоннадан маҳаллий ўғит солганмиз. Шунинг учун уруғ қийғос униб чиқди. Ер унумдор бўлганлиги туфайли ниҳоллар баравж ривожланмоқда.

●

Неъматжон ФОЗИЛОВ— Пахтаобод район қишлоқ хўжалиги техникасини таъмирлаш ва таъминот бирлашмасининг бош муҳандиси.

— Бу йил ёзнинг иссиқ келиши кутилмоқда. Бу ўз навбатида зарарли ҳашаротларнинг кўпайишига имкон яратади. Олинган маълумотлар кўсак қурти, ўргимчаккана ва бошқа зараркунандаларнинг ҳар йилгидан кўп бўлишини кўрсатмоқда.

Биз таъмирловчи ва таъминотчилар ҳосилни сақлаб қолиш, уни эрта пишиб етилишини таъминлаш, зараркунандаларга қарши самарали кураш мақсадида мавсумга ҳозирдан пухта тайёрланяпмиз. Шира, ўргимчаккана, кузги тунламнинг уруғини қуритишда айрим техника воситалари, кимёвий дорилар кутилган натижани бермаётир. Айниқса, «ОВХ» ёрдамида ғўзага ишлов беришда зараркунандаларнинг бир қисми омон қоляпти. Ҳашарот кўпинча ғўза баргининг орқасида ёпишган ҳолатда жон сақлайди. «ОВХ»дан пуркалган дорилар эса баргнинг олд томонга тушади.

Яқинда муҳандис, чилангарлар билан маслаҳатлашиб «ОВХ»ларнинг иш унумини оширадиган, ўсимликнинг ҳамма томонига ишлов берадиган янги мослама яратдик. Корхонамиз раҳбари Ҳомиджон Обидов бошимизнинг бир жойга қовуштирди, мосламни муҳим ечимларини излаб топишда ишбошилик қилди. Назоратчи муҳандис Насрулло Эргашев, устахона мудири Мамадали Миразизов, чилангарлардан Абдуллажон Шерқўзиев, пайвандчилардан Евгений Ҳакимовлар кўмакдош бўлдилар.

Мослама асосан «ОВХ-28» чанглагич-пуркагич тракторининг рамасига ўрнатилади. Мосламадан тўғри ўқ чизиқ бўйлаб 20 миллиметрли ичи ғовак труба кетган. Трубага ҳар бири 90 сантиметр кенгликда 5 та, 80—90 сантиметр узунликда найчалар маҳкамланган. Бу найчаларга 10 сантиметр оралиқда бўйлама ва тик ҳолатда 5 тадан учи тешик тугмачалар ўрнатилган. Улардан ғўза барги томон ИСО аралашмаси пуркалади. Суюқлик найчаларга трактордаги сиғим орқали оқиб келади.

Янгиликнинг афзаллиги шуки, бир йўла икки иш бажарилади: ҳам ғўза қатор ораларини юмшатиб кетади, ҳам баргларнинг орқа-олдидаги ҳашаротларни қиради. Шунингдек, мосламани ер шароитига қараб пастлаш, юқорилаш мумкин. Ёнилғи сарфи, ишлов муддати қисқаради.

Шу кунгача хўжаликлардан 40 та ана шундай мослама тайёрлаб бериш ҳақида буюртма олдик. Район бўйича 50 та «ОВХ» пуркагич тракторлари бор. Уларга ўрнатиш учун мазкур мосламанинг тажриба нусхаларини яратиб, синовдан ўтказяпмиз. Мослама, ғўза пайкалларидагина эмас, дон ва силос учун экилган маккажўхори, бошоқли дон экилган майдонларда ҳам ишлатилиши мумкин.

Зараркунандаларга қарши курашдаги янгиликлар бугина эмас. ИСО тайёрловчи ускунанинг иш унумини ошириш учун яна бир қатор чораларни жорий қилдик. Маълумки, ИСО тайёрлайдиган ускуна тўрт босқичли суюқлик жамғарадан 4 та сиғимдан иборат. Муҳандислардан Комилжон Аҳмедов тавсияси билан ИСО тайёрлагичга бир қатор ўзгаришлар киритилди. Сиғимга суюқлик насос ёрдамида пастдан юқорига кўтариб бериларди. Насос ишлаши учун электр қуввати, ёнилғи кетарди. Энди бунга ҳожат қолмади. Сиғимлар пастдан юқорига, босқичма-босқич жойлаштирилди. Натижада суюқлик юқоридаги катта сиғимли бакдан пастдаги бакларга оқиб келаверади. Шу йўл билан кунига 10 кубгача ИСО тайёрлаш имконияти туғилди.

●

Тўравой ЙЎЛДОШЕВ — Жалолқудуқ районидаги Ойим ширкатлар уюшмаси энтимолог-агрономи.

— Ғўза зараркунандалардан кўсак қурти, ўргимчаккана, шира кўпайиб ҳар йили ҳосилга жиддий зарар келтираётганлигини ўз тажрибамизда кўриб турипмиз. Биргина ўтган йилда ширкатимиз бўйича 200 гектарга яқин майдондаги ҳосил зараркунандаларга ем бўлди. Оқибатда 7—8 тоннага яқин ҳосил бой берилди.

Шу боисдан зараркунандаларга қарши курашда биологик усулни қўллаш бўйича пухта ишланган дастурга амал қилаяпмиз. Мақсад, атроф муҳитини мусаффо сақлаш, ҳосилни асраб қолиш, юртимизнинг «оқ олтин» хазинасини бойитишдир.

Ҳосилдорликни бултургидан 2—3 центнерга кўпайтириш йўли билан давлатга 5000 тонна хом ашё етказиб бериш — бу йилги режамиз. Шунинг учун деҳқончилик қилаётган мавжуд 1543 гектар ерни габробракон, трихограмма кўмагида биологик усулда ишловдан чиқармоқчимиз.

Бу борада Ҳосиятхон Мирзабоева бошлиқ биолаборатория ходимлари мавсумга пухта ҳозирлик кўряптилар. Бу соҳада табиатнинг ўзи бизга ёрдамга келяпти. Маълумки, «олтинкўз», деган ҳашарот шира, ўргимчаккана, кўсак қурти сингари зараркунандалар билан озиқланади. Яшил майдонларда ҳаёт кечирадиган бешиктерватар ҳам ҳосил кушандалари сирасига кираркан. «Олтинкўз»ни, бешиктерватарни тутиб, лаборатория шароитида ундан авлод оляпмиз. Бунинг учун шакар шарбати шимдирилган қора матога «олтинкўз» билан бешиктерватар жойлаштирилган. Бу фойдали ҳашаротлар юқоридаги шарбат билан авлод қўйиш даврида озиқланади. Шу усул билан ҳозиргача 6 мингта «олтинкўз», 5 минг бешиктерватар урчитилди. Аслида ҳар гектар ерга 1000 тадан «олтинкўз», бешиктерватар зараркунандаларни йўқотиш учун кетади.

Ҳосил кушандаларига қарши курашда Муҳаббатхон Охунова, Рўзихон Эргашева, Машрабхон Бурхонова каби лаборатория ходимлари жонкуярлик қилаяптилар. Уларнинг ёрдамида кўк бедага тушган шира, ўргимчакканани йўқотиш учун лабораторияда етиштирилган бешиктерватарлардан 4 мингтаси бедазорларга қўйилди. Чунки бедазорларда ўргимчаккананинг биринчи авлоди тарқалганди.

Зараркунандаларнинг кўпайишининг олдини олиш, уларни зарарсизлантириш шу кеча-кундуздаги муҳим юмушдир. Зарур кимёвий дорилар ўз вақтида тайёрланиши ва улардан кенгроқ фойдаланиш имконияти қидирилиши зарур. Лабораториямиз бунинг учун намунали жиҳозланган.

Муаммоларимиз ҳам йўқ эмас. Фойдали ҳашаротларни ўрчитиш жараёнида озиқлантириш учун керакли миқдордаги хом ашё— макарон, шакар маҳсулотлари етишмаётир. Бунинг учун мутасадди ташкилотлар ёрдам кўрсатиши керак.

Уюшмамизда тажрибакор, ишбилармон, зеҳнли, ишнинг кўзини биладиган деҳқонлар кўп. Уларга ўргатишнинг кераги йўқ. Улар билан гапни бир жойга қўйиб, зараркунандаларга қарши кураш, ҳосилни сақлаб қолишда қатор тадбирларни амалга ошираяпмиз. Ерга уруғ қадаш даврида кунига 3 тоннадан ИСО тайёрлайдиган цех очдик. Ана шу цех пахтакорларнинг жонига аро кирди. Уруғ пешма-пеш дориланиб, бригадаларга етказиб турилди.

Маҳаллий ўғит ернинг дармондориси. Мавсумда дала бошига 4000 тонна ўғит жамғарганмиз. 100 гектар ерни гўнг оборотига олганмиз. Унумсиз, камҳосилли майдонларнинг гектарини 20 тоннадан «чиритилган» малҳам билан озиқлантирдик. Кузги шудгор олдидан майдонларимизнинг 50 фоизини фосфорли азот билан ишловдан чиқарганмиз. Бу ғўзанинг ривожи даврида шона ва гулларни сақлаб қолиш, ҳосил тугунларини кўпайтиришда асқотади.

Хуллас, тадбиркорлик, изланувчанлик, омилкорликда ҳикмат кўп. Пешона тер тўкиб меҳнат қилган, тажрибаси, уқувини ишга солган деҳқонни ер мўл ҳосил билан мукофотлаши шак-шубҳасиз.

Мулоқотни **С. РЎЗИМАТОВ** тайёрлаган.

СИФАТЛИ ТОЛА

Қарийб икки йилдирки, руҳимиз шод, қалбимизда ғурур, дилимизда беқиёс шодлик. Ахир қувонмай бўладими? Халқимизнинг асрлар оша орзу қилиб келган умидлари рўёбга чиқди. Чин истиқлолга эришдик. Ўзбек халқи ўзлигини намоён қиладиган пайтлар келди. Худо хоҳласа мамлакатимиз буюк давлатлар қаторидан ўрин олғусидир.

Мен бунга аминман. Чунки юртимиз осойишталигини, халқимизнинг тўқ, фаровон яшашини таъминлаш учун билими, маҳорати, меҳнати, қалб қўрини бахшида этаётган юртбошимиз бор. Унинг аниқ мақсадга йўналтирилган, пишиқ-пухта ўйланган муҳим дастури бор. Унинг нақадар тўғрилигини шароит кўрсатмоқда. Юртимизда хайрли силжишлар содир бўлаётганлиги буни яққол мисолидир.

Президентимиз Ислом Каримовнинг республика Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессиясидаги нутқида ҳам эришилаётган дастлабки ютуқлар ҳақида айтиб ўтилди. Аммо мақсадга етиш учун олдинда катта ишлар турибди. Уларни оғизда эмас, амалда сиз билан биз бажаришимиз керак.

Ўз юртини, халқини севмаган одам ватанпарвар бўлолмайди. Севишни эса амалда, ҳозирги қийин дамларда кўрсатсак айни муддао бўлади. Чунки сиёсий мустақилликни қўлга киритган бўлсак-да, иқтисодий мустақиллик учун ҳали кўп тер тўкишимиз, ҳар биримиз ўз касбимизни ардоқлаб, бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўпроқ ишлашимиз лозим.

Буни тушуниб етган жамоа хўжалигимиз аъзолари ҳалол меҳнат билан юрт бойлигини оширишга ҳаракат қилишяпти. Ўз вақтида экиб олинган чигит ҳозир тўла униб чиқиб ер бетини қоплади. Айни кунларда ягона тугалланди. Парвариш уюшқоқлик билан олиб борилянти.

Мен қарийб ўттиз йилдан бери пиллакорлик билан шуғулланаман. Очиғини айтганда яқин-яқинларгача «пилла — юрт бойлиги», у «стратегик аҳамиятга эга», «Ватанга кўпроқ пилла керак», деб талаб қўйишарди-ю, пиллакор меҳнатини қадрлашмасди. Бебаҳо хом ашёни кунларни тунларга улаб биз етиштирардигу, ҳузурини бошқалар кўришарди.

Оллоҳга шукурлар бўлсинки юртимизда озодлик қуёши балқиди. Юртбошимизнинг саъй-ҳаракатлари туфайли энди ўз меҳнатимиз мевасидан ўзимиз баҳраманд бўладиган бўлдик. Меҳнатга рағбат кучайди. Шунинг учун ҳам бу йил ҳамма соҳаларда бўлгани каби пиллачиликда ҳам юқори натижаларга эришиш учун барча имкониятларга эгамиз.

Бу йил бир ойча олдин икки қути ипак қурти парваришини бошлагандим. Режа бўйича 150 килограмм пилла топширишим лозим эди. Эл ишига, юрт бойлигига кўпроқ ҳисса қўшиш мақсадида кўп йиллик тажрибамни ишга солдим. Фарзандларим Эркинжон, Олимжон, Одилжон, Беҳзод, Шаҳнозалар яқиндан кўмаклашишди.

Хоналар ҳароратини мўътадил, озода сақлашга ҳаракат қилдик. Ипак қуртларига вақтида тўйимли, сифатли барг бериб турдик. Айниқса, сўнгги ўн кунда кеча-кундуз тинмай ишлашга тўғри келди. Болаларимга раҳмат, меҳнатдан қочишмади. Мен берган йўл-йўриқларга амал қилиб, эринмай ишлашди. Шунинг учун ҳам ҳамма ипак қуртлари касалланмай соғлом ривожланди.

Ҳозир қуртхонага кирсангиз кўзингиз яшнайди. Дасталардаги товланиб турган оппоқ, бўлиқ пиллаларни кўриб мамнун бўлиб кетасиз. Куни-кеча теримни бошладик. Чамалаб кўрсак, режалардагидан зиёда пилла етиштирилган. Шунинг учун ялпи хирмонимизни 180 килограммга етказишни мақсад қилиб қўйдик.

Дарҳақиқат пилла — юрт бойлиги. Аммо у пиллакорнинг ҳам бойлиги. Энди қанча кўп, сифатли кумуш тола етиштирсак, ундан ўзимиз ҳам катта даромад кўрамиз. Бизга шу имкониятни яратиб берганларга раҳмат!

Шодмон ЭШМУРОДОВА,

Шўрчи туманидаги «Обод» жамоа хўжалиги пиллакори.

ҚИШЛОҚ ШИФОХОНАСИ

Самарқанд туманининг Мотруд қишлоғида асаб ва юрак-томир касалликлари шифохонаси фаолият кўрсата бошлади. Бу ерда бир йўла 30 беморни қабул қиладиган ташхис маркази ҳам очилди.

Икки қаватли янги саломатлик масканида 90 ўрин бўлиб, беморларни даволаш учун барча қулайликлар яратилган. Ҳорижда тайёрланган тиббий асбоб-ускуналар, лаборатория жиҳозлари ёрдамида ҳар қандай касаллик тезда аниқланади.

Дала ишларининг ҳаммасида механизаторнинг муносиб ўрни бор. Раҳматилло Чориев Касби туманидаги Шароф Рашидов номли давлат хўжалиги чорвадорларининг оғирини енгил қилаётган техника жиловкорларидан бири. У шу кунларда ўрилаётган озуқани хўжаликнинг бўрдоқичилик фермасига ташиб келтиришда, молларни ўз вақтида тўйимли ем-хашак билан таъминлашда жонбозлик кўрсатмоқда. Халқимиз: «Қаторда норинг бўлса — юкинг ерда қолмайди» деб бежиз айтмаган, ахир.

СУРАТДАГИ бу кайфияти аъло суворий Раҳматилло Чориев.

Б. ИСМОИЛОВ олган сурат.

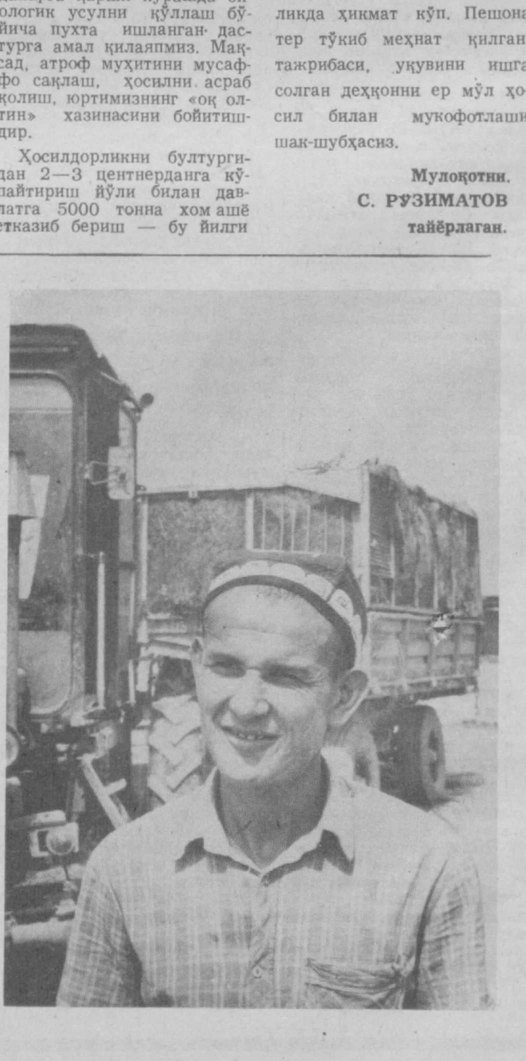

ПИЛЛАНИ ЁНҒИНДАН АСРАНГ

Республикамиз кумуш тола ижодкорлари машаққатли меҳнат эвазига етиштирилган қимматли хом ашё — пиллани қабул пунктларига топширишмоқда. Хўш, бебаҳо бойликни асраш, уни ёнғиндан ҳимоя қилиш юзасидан қандай ишлар амалга оширилаяпти? Ана шу саволларни ойдинлаштириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирлиги Ёнғиндан сақлаш бошқармаси, жойлардаги давлат ёнғин назорати ходимлари, ўт ўчириш хизматчилари томонидан республика ипакчилик ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли корхоналардаги аҳвол назоратдан ўтказилди.

Текшириш натижалари шуни кўрсатдики, мазкур бирлашмага қарашли кўпчилик корхона раҳбарлари муҳим ишга совуққонлик билан ёндошишган. Ёнғиннинг олдини олиш чора-тадбирлари анча вақтдан бери бажарилмай келинаётир. Мисолларга мурожаат этайлик. Фарғона шаҳрида жойлашган 1-ипак қурти уруғчилик заводида (директори К. Тўхтасинов) бинолар ўт ўчириш воситалари билан таъминланмаган. Моддий бойликлар сақланадиган омборларда ўрнатилган ёнғин ҳақида хабар берувчи мосламалар созланиб ишга туширилмаган. Сув хавзалари таъмирланиб, сувга тўлдирилмаган. Ўт ўчириш хизматчилари керакли анжомлар билан таъминланмаган.

Шу йилнинг март, апрель ойларида корхонада текшириш ўтказилиб камчиликлар рўй-рост очиб ташланганди. Шунда директор қисқа вақт ичида камчиликларни бартараф этишга ваъда берганди. Бироқ раҳбар яна совуққонлик қилди. Бундай камчиликлар Избоскан туман марказий пиллахонасида (директори Б. Мелибоев), Андижон вилояти наслли ипакчилик корхонасида (директори Ҳ. Айсаров), Андижон шаҳар ипак қурти заводида (директори А. Абдиев), Наманган туман марказий пиллахонасида (директори Ф. Аҳмедова), Норин тумани бош пиллахонаси ва Норикапа пилла қабул қилиш пунктида (директори Н. Зокиров), Шаҳрисабз шаҳридаги ипак қурти уруғчилик заводида (директори А. Раҳматуллаев) айниқса кўпроқ учрайди. Мазкур жамоаларда электр тармоқларининг кучланишини ўлчаш, ишдан чиққан жойларни таъмирлаш, ёғоч материалларини ёнмайдиган кимёвий суюқлик билан ишлов бериш каби тадбирлар бажарилмаган. Кўнгилли ўт ўчирувчилар дружиналари тузилмаган.

Ёнғин хавфсизлигини таъминлаш ишларига совуққонлик билан қараш жиноят билан тенгдир. Кимдаким буни унутса бир куни албатта аттанг дейди. Сўнгги пушаймон эса ўзингга душман.

Р. ЖЎРАЕВ,

Ўзбекистон Республикаси ИИВ ёнғиндан сақлаш бошқармаси катта муҳандиси.

ТЎРТ ФАСЛДА ПИШИҚЧИЛИК

Таҳририятимизга ҳар куни республикамизнинг турли вилоят, туман ва қишлоқларидан кўплаб мактублар келади. Уларда мустақил Ўзбекистонимизнинг меҳнат аҳли қўлга киритаётган ютуқлар, шу куннинг лавҳалари, ишнинг олға кетишига халақит бераётган жумбоқлар қаламга олинади. Жойлардаги рўзномамиз жонкуярлари йўллаётган ранг-баранг суратларда эса ҳаётий лавҳаларни кўрасиз. Уларда деҳқон кайфияти, орзу-ўйлари, ташвишлари ўз муҳрини топмоқда.

Нарпай туман деҳқончилик-саноат уюшмасига қарашли иссиқхона хўжалик ҳисобига ўтиб ишлай бошлаганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Бу ерга 1982 йили 1.220 туп лимон кўчати экилган эди. Ниҳоллар деҳқоннинг қалб қўри, меҳри ва меҳнати туфайли чуқур илдиз отди, ҳосилга кирди. Ойналар остида ҳамиша баҳор, ҳар доим пишиқчилик. Кўкат, помидор ва бодринг йилнинг тўрт фасли ҳам эл дастурхонига файз ва барака қўшаяпти.

Ёрдамчи хўжаликда 4 бош қора мол парваришланмоқда. Ишчи-хизматчиларга сут-қатиқ текин. Айниқса ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида тўкинликка баҳоли қудрат ҳисса қўшиш айни муддаодир.

А. ТУРДИЕВ.

СУРАТЛАРДА: 1. Янги ҳосил ҳадемай дастурхонни безайди. 2. Илғор ишчи Муқаддам Рўзиева ва бригада бошлиғи Раббим Аламовларнинг ҳосил чўғидан қувончи чексиз. 3. Ишчи Ҳалима Одилова ноз-неъмат бунёдкорларидан бири. У фидокорона меҳнати билан жамоа аъзолари ҳурматини қозонган.

Тоҳир НОРҚУЛОВ олган сурат-лавҳалар.

ХОСИЯТСИЗ БЎЛИНИШ

ЁҲУД САРИОСИЁ ТУМАНИДАГИ БИР ЖАМОА ХЎЖАЛИГИНИНГ БУГУНГИ АҲВОЛИ ХУСУСИДА

Бўлинганни бўри ер, деган нақл бежиз айтилмаган. Ҳамжиҳатлик, аҳиллик устивор жойда ҳамиша барака бўлган. Бир пайтлар Сариосиё тумани нафақат Сурхондарё вилоятида, ҳатто жумҳуриятда илғорлар қаторида тилга олинарди. Меҳнат Қаҳрамони, ўз ишининг академиги, деган эътирофга сазовор Бобомурод Омонов раҳбарлик қилган «Коммунизм» давлат хўжалиги республикамиздаги йирик жамоалардан бири эди. Хўжалик гектаридан қирқ центнергача оқ олтин етиштирарди, бу ерда боқилган ҳисори қўйнинг ҳар бири юз килограммдан тош босарди. Шундай илғор, йирик хўжалик бир гуруҳ мансабпарастларнинг елиб-югуриши оқибатида бешга бўлинди. Улар ўз ниятларига етгунча ҳамманинг қўйнини пуч ёнғоққа тўлғаздилар. Хўжалик бўлинди, бир директор эплаган ишларни беш раис бажаришга улгуришмаяпти. Ҳайбаракаллачи раҳбарлар кўпайди-ю, ишларида унум бўлмади, энди илгари етиштирилган маҳсулот, серобчилик барака кўпчиликнинг тушига ҳам кирмаётир.

Қовун қовунни кўриб ранг олади, деганларидек, бундай нохушлик икки-уч йил муқаддам, собиқ иттифоқ пайтида бошланган парокандачилик чоғида илдиз ёя бошлаганлигидан кўз юма олмаймиз. Баъзилар «қайта қуриш»ни худди шундай тушунишди. Раҳбарлик курсисига ўтиришга орзумандлар учун бу айни муддао бўлгандир, лекин меҳнаткаш халқ фақат зарар кўраётганлиги аёнлашиб қолди. Бўлинган хўжаликларда маҳсулот етиштириш аввалгидан камайди-ки, асло кўпаймади. Жуда кўп муаммоларни ҳал этиш боши берк кўчага кириб қолди.

Бултур Свердлов номли жамоа хўжалигининг «Сўфиён», «Дўстлик», «Шоқишлоқ», жамоа хўжаликларига бўлиниши ҳам худди шундай хунук оқибатларга олиб келди. Хўжалик бўлингач, биринчи йилиёқ маккажўхори дони етиштириш 165 тоннага, пахта 255 тоннага, картошка 134 тоннага, гўшт 20 тоннага, сут 59 тоннага, тухум 186 минг донага озайиб, шу ҳисобдан даромад 11 миллион сўмга камайди. Бозор иқтисодиёти шароитида бу маблағ хўжаликнинг қатор муаммоларини ҳал этишда нафи теккан бўларди. Чорва моллар туёқ сони, сигирлардан бузоқ, совлиқлардан қўзи олиш ҳам олдинги йиллардагидан камайди.

Бундай ночор аҳвол юз беришининг ҳеч сири йўқ. Свердлов номли жамоа хўжалигида вақтида нимаики қурилган, шундай ишлар режалаштирилган бўлса, яхлит хўжалик нуқтаи назардан амалга оширилган. Катта канал қурилганида: хўжалик учга бўлинади, сув тақсимланиб, ўзаро келишмовчилик юз беради, деган фикр бўлмаган. Томдан тараша тушгандек, хўжалик бўлинди-ю, ҳамманинг боши қотди. Бир хўжаликда қорамол бор-у ферма биноси йўқ, иккинчисида аксинча. Парранда ҳам худди шундай. «Шоқишлоқ» жамоа хўжалигида бултур йирик чорвачилик комплекси бўм-бўш қолди, «Сўфиён» жамоа хўжалигида эса молхона ночорлигидан жониворлар қишдан базўр омон чиқишди. «Шоқишлоқ» жамоа хўжалигида дон, озуқа йўқ баҳонасида паррандачилик барҳам топди. «Сўфиён», «Дўстлик» жамоа хўжаликлари раҳбарлари эса паррандахона йўқ деб тармоқдан воз кечдилар. Шунга ўхшаш гараж, ёқилғи-мойлов материаллари омбори, ем-хашак цехи, маъмурий бино, мактаб, хўжалик машиналари бирида тақчил, иккинчисида ортиқча. Ҳозирги шароитда техника воситаси харид қилиш, мактаб ёки болалар боғчаси, омбор қуришнинг ўзи бўлармиди? Бундан атиги бир йил муқаддам Свердлов номли жамоа хўжалигида фойдалилик даражаси 15,9 фоиз эди, хўжалик бўлингач, ҳар бир киши ҳисобига етиштирилган маҳсулот тенг яримга, меҳнат унумдорлиги 40 фоизга пасайди. Лекин уч хўжаликда бошқарув аппарати ходимлари олдингидан 2,5 марта кўпайиб, харажатлар олти миллион сўмга ортди.

Ҳозир учала хўжаликда ҳам ўта қийин, мураккаб вазият ҳукм сурмоқда. Ҳамжиҳатлик, аҳиллик, мустаҳкам интизом қарор топмагач ишда унум, дастурхонда барака бўлмайди, албатта. Ғўза парваришида, чорвачиликда, деҳқончиликнинг бўлак соҳаларида ҳам аҳвол кўнгилдагидек эмас. Ҳар икки куннинг бирида «бўлинамиз, йўқ, қўшиламиз» каби баҳс-мунозара ҳамон давом этмоқда. Туман, вилоят деҳқончилик-саноат тармоқлари раҳбарлари ва мутахассислари хўжаликни бирлаштириб, астойдил ишга киришиш лозимлигини уқтиришлари беҳуда кетмоқда. Қарангки, кенг жамоатчилик хуш кўрмаган бундай бўлиниш табиатга ҳам ёқмаётир. 8 майда ёққан жаладан учала хўжалик кучли талафот кўрди, энди офат оқибатларини бартараф этиш учун озмунча маблағ, куч керак бўладими? Бундай маблағ ҳозир қаерда тайёр турибди, дейсиз?

Хўш, бу хусусда кўпчилик фикри қандай? Вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси раиси А. Тўрақулов бошчилигида беш кишидан иборат мутахассислар ўн кун давомида аҳволни атрофлича ўрганиб, учала хўжалик вакилларини тўплашиб, уларнинг фикрларига қулоқ солишди.

Свердлов номли жамоа хўжалигида ўн йил ҳосилот бўлиб ишлаган, ҳозир «Шоқишлоқ» жамоа хўжалигида бош ҳосилот Каримовнинг фикри:

— Бошқарувда бирлик йўқ, мутахассислар фикри билан ҳисоблашиш ўрнига тазйиқ кучаймоқда. Хўжаликни бўлиб, муродларига етишди, энди кўпчилик билан ҳеч кимнинг иши бўлмаётир. Аввалги бир бутун ҳолатга келтирмаса, аҳвол бундан ҳам ночор бўлиши табиий.

Абдужаббор Эсонов, «Дўстлик» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси (Свердлов номли жамоа хўжалигида ферма мудири бўлиб ишлаган):

— Гапнинг очиғи, раисликни, ҳавас қилганим йўқ. Жуда яхши ишлаётган эдик. Ҳеч қачон қолоқлар қаторида қолиб, дакки эшитмаганмиз. Айрилганни айиқ ер, деганларидек бўлаяпти. Менга қолса хўжаликни ҳозироқ қўшиш лозим.

«Шоқишлоқ» жамоа хўжалиги зоотехниги Т. Жўраев:

— Колхознинг бўлинишига қаршиман.

«Дўстлик» жамоа хўжалиги тафтиш комиссиясининг раиси Х. Худайқулов:

— Қайта тафтиш ўтказиб, хўжаликларни қўшмасак, муаммоларни ҳал этиб бўлмайди.

«Дўстлик» жамоа хўжалиги омборчиси Т. Имомов:

— Бўлиниб, ҳеч нарса ютмадик, аксинча, ҳаммамизнинг бурдимиз кетаяпти. Мутахассислар қаёққа юрарини билишмасдан қолди, бундай кайфият билан ишлаб бўладими? Обрўнинг борида бирлашиб, ҳамжиҳатликда меҳнат қилсак, ҳали ҳам вақт бор, йўқотганимизни топишимиз мумкин.

Жуда ўринли гап. Вилоятда иккига, учга ажратилган хўжаликларнинг бирортасида ҳозиргача ишлар кўнгилдагидек бўлган, халқнинг турмуши яхшиланган эмас. Ҳаётий зарур масалаларни ҳал этишда, гапнинг очиғи, қўллари калталик қилмоқда. Президент фармонлари қониқарли бажариляпти, деб бўлмайди. Бу собиқ Свердлов номли жамоа хўжалигини учга бўлиб олган раисларга ҳам сабоқ бўлмоғи лозим. Кўпнинг қувонч ва ташвишига шерик бўлиб, мустақиллигимизни мустаҳкамлашга, бозор иқтисодиёти шароитида заҳматкаш халқнинг оғирини енгил қилишга ўз улушини қўшаман, деган раҳбар бугунда шахсий манфаатларини бир чеккага қўйиб, кўпнинг хоҳиш-истагига, иродасига қулоқ солиши фарз ва қарз.

Б. КЕНЖАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

КАРТОШКА КУШАНДАСИ

Кейинги йилларда республикамизда картошка етиштиришга катта аҳамият берилмоқда. Шунга қарамасдан аҳолининг унга бўлган талаби тўла қондирилмаётир. Четдан уруғлик картошка келтирилиши натижасида ҳавфли зараркунанда бўлган колорада қўнғизи тарқалиб кетди. Зараркунанда ясси шаклда бўлиб, танаси сариқ қўнғир тусда, қанотлари устида бештадан қора чизиқлар бор. Узунлиги 9—12 миллиметрга тенг. Ғумбаги аввал сарғимтир, зарғалдоқ кўринишида бўлиб, кейинчалик пуштирангга айланади.

Колорада қўнғизи асосан картошка, бақлажон, булғор қалампири, помидори ниҳоллари барглари ва бегона ўтлар билан озиқланади. У бунинг учун ҳатто 300—500 метргача учиб бориши мумкин. Уларнинг жуфтланиши баҳорда, кейин қисман кузда кечади. Зараркунанданинг битта урғочиси картошка барги остига 30—40 тадан 100 тагача тухум қўяди. Тухумидан об-ҳавога қараб 7—8 кунда личинкалар чиқиб, баргни кемириб зарарлай бошлайдилар. Уларнинг бир авлоди учун 40—50 кун кифоя, кузга қадар бизнинг шароитимизда 3—4 маротаба болалайди.

Битта колорада қўнғизи бир йилда 500—1800 тагача етиши мумкин. Ўтган йили Тошкент вилоятида экилган картошканинг 90 фоизига қўнғиз зарар етказган. Ҳосилдорлик ўртача 25—30 фоиз, айрим хўжаликларда ундан ҳам ортиқ, камайди.

Бу йилги об-ҳаво колорада қўнғизларининг чиқишини орқага суриб юбориши мумкин. Уларнинг қишлаб қолганлари чиқа бошладилар. Зараркунандага қарши курашиш ипак қуртини боқиш даврига тўғри келиб, унга ғов солиш бир мунча қийинлашади. Шунинг учун ипак қурти боқилаётган хўжаликларда колорада қўнғизига қарши курашиш ишларини эҳтиёткорлик билан олиб бориш, унинг биринчи авлодини қўлда теришни ташкил қилиш лозим. Бу даврда кимёвий дориларни ишлатмаслик керак, акс ҳолда ипак қуртини заҳарланишига олиб келиши мумкин.

Колорада қўнғизига қарши курашда агротехник чора-тадбирлар муҳим аҳамиятга эга. Зараркунанданинг зарари ва сонини камайтиришда ўзига хос чоралардан бири алмашлаб экишни тўғри йўлга қўйишдир. У бир марта картошка экилган далаларда 2—3 йилгача қайта экилмаслиги керак. Муҳим тадбирлардан яна бири экин униб чиққандан бошлаб қатор ораларига сифатли ишлов беришдир.

Бунда қуртлар, тупроқ остидаги ғумбаклар, қўнғизларнинг маълум бир қисми йўқ бўлиб кетади. Қўнғиз тарқалган майдонлардаги ҳосилни йиғиштириб олишдан аввал унинг пояларини майдалаб ёки куйдириб ташлаш керак. Шунда картошкада озиқланиб, ривожланаётган зараркунанданинг қуртлари, тухумлари ва қўнғизларнинг маълум қисми йўқолади.

Курашнинг кейинги усулларидан бири қўнғиз, личинка тарқалган жойларда қўлда теришни ташкил қилишдир. Шунда қўнғиз кейинги авлоди тарқалишининг олди олиниб, бироз бўлса-да биологик ва химёвий дориларни қўллаш орқароққа сурилади. Натижада ипак қуртларини бехавотир боқишга эришилади. Улар бўлмаган жойларда куннинг салқин вақтларида биологик ва кимёвий дориларни ишлатиш мумкин. Бунда одам, табиат ва фойдали ҳашаротларга кам таъсир қилувчи дориларни қўллаш мақсадга мувофиқдир.

Колорада қўнғизининг биринчи авлоди асосан илгари картошка экилган майдонларда, эртаги экинларда кўпайиши мумкин. Шунинг учун шу кечаю кундузда унга қарши кураш ишларини амалга оширмасак ҳосил кескин камайиб кетиши мумкин.

Помидор, картошка ва бақлажон экилган майдонларни тез-тез кўздан кечириб туриш керак. Лозим бўлса битоксибациллин, ровикурд, децис, рипкорд, фазалон, карате, туринген-2 каби биологик ва химёвий дориларни ишлатиш мумкин. Уларни иккинчи марта ишлатиш эртаги картошканинг пишиш даврига тўғри келади. Бу пайтда кимёвий ишлов бериш унчалик шарт эмас.

Т. РАЖАБОВ,
Ўзбекистон сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик илмий-тадқиқот институти ходими.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

МУЗЕЙГА СОВҒА

● Самарқанддаги тинчлик ва бирдамлик халқаро музейи яна бир экспонат билан бойиди. Японияннинг Хиросима шаҳридан келган жаноб Ясидо бошлиқ Бутунжаҳон тинчлик ташкилоти аъзолари музейга рамзий устун совға қилди.

— Бунинг маъноси нима экани барчани қизиқтирса керак, — деди жаноб Ясидо. — Гап шундаки, биз дунё шаҳарларига 60 мингдан ортиқ шу хилдаги тинчлик устуналарини ўрнатиб чиққанмиз. Энди улар қаторига Самарқанд ҳам қўшилди.

ТАДҚИҚОТЧИ НОМИ БЕРИЛДИ

● Қашқадарёлик Чори Ҳамроннинг номини халқ оғзаки ижодиёти ихлосмандлари яхши билади. У кўпгина халқ достонларини ёзиб олган ва тадқиқ қилган фольклоршунос эди. Илмий даражаси, унвони бўлмасада, халқ оғзаки ижодини, Қашқадарё вилояти тарихини яхши билар эди.

Элга фидойи, камтарин бу одамни адабиёт ихлосмандлари унутишмади. Қарши туманидаги марказий кутубхонага Чори Ҳамро номи берилди.

ҒАМХЎРЛИК

● Шаҳрисабз консерва заводи маъмурияти меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш мақсадида уларга 1 миллион сўм қарз берди. Шунингдек, 20 тонна ун, 20 тонна пахта ёғи, 15 тонна шақар арзон нархда сотилди. Камёб буюмлар мол айирбошлаш йўли билан келтирилиб, ишчиларга тарқатилмоқда.

СОЛИҚ ТЎЛАЙДИГАН БЎЛДИ

● Бухоро вилоятида 522 та хусусийлаштирилган юк машинаси ва автобус бор. Вилоят давлат солиқ инспекцияси ходимларининг бозор ва отчопарларда ўтказган «Патент-93» рейди натижасида маълум бўлдики, бу машина эгаларининг аксарияти олган даромадларидан мутлақо солиқ тўламас экан. Дастлабки текширишлар натижасидаёқ 20 та юк машинаси ва 5 та автобус эгасидан ундирилган 350 минг сўмдан зиёд маблағ давлат бюджетига ўтказилди. Турли баҳоналарни рўкач қилиб, даромадларини яшираётган бошқа ўнлаб ана шундай «тадбиркорлар» ҳам ой сайин солиқ тўлайдиган бўлди.

ҚУЛБОЛА ДАСТГОҲ

● Томди туманининг «Оёққудуқ» давлат хўжалигида янги ип йигириш дастгоҳи яратилди. Натижада ип йигириш ва тўқиш цехида жундан жемпер,гилам ҳамда поянадоз тўқиш ишлари, юришиб кетди. Дастгоҳни тажрибали электрчи Қ. Кўбяшаров ясагани боис «қистай» деб аталди. У яроқсиз жун қирқиш ускуналари қисмларидан тайёрлаган ўн дона дастгоҳни ҳамқишлоқларига тортиқ этди.

«ГИГАНТ» ТОШБАҚАСИ —ПОЛЬШАГА

● Навбаҳор туманидаги «Гигант» давлат хўжалигида янги тармоқ — тошбақачилик йўлга қўйилди. Польшалик ишбилармонлар уларни 10 доллардан сотиб олиш истагини билдирди. Шу кунларда дастлабки туркум маҳсулот жўнатишга тайёрланмоқда.

Шундай қилиб, тошбақа ҳам пулга чақилмоқда.

ЧИНОБОД МЕБЕЛИ

● Балиқчи туманидаги тайёрлов-савдо идорасининг меҳнат жамоаси ташаббуси билан ёғочни қайта ишлаш ва ўсимлик мойи ишлаб чиқариш цехлари бунёд этилган эди. Улар қаторига мебель ишлаб чиқариш корхонаси ҳам қўшилди. Стол-стул, кийим-кечак жовони, сўри, сандиқ ва яна ўнлаб турдаги уй-рўзғор буюмлари тайёрлана бошлади.

(ЎзА).

ҲИНДИСТОН—ЎЗБЕКИСТОН ҲАМКОРЛИГИ

Тез орада Ҳиндистон телевидениеси дастурлари Ўзбекистон телевидениеси орқали мунтазам кўрсатила бошлайди. Ҳиндистон ҳукумати бошлиғи Нарасимха Раонинг яқинда шу республикага қилган ташрифи вақтида маъқулланган битимга мувофиқ Тошкент ва Ўзбекистоннинг бошқа минтақалари аҳолиси ҳар куни бир ярим соат мобайнида машҳур ҳинд фильмлари, кўнгилочар драмаларини, етакчи эстрада ижрочиларининг концертларини кўриши мумкин бўлиб қолади.

Рата-ТАСС мухбири Алексей Кузнецовнинг Деҳлидан хабар қилишича, дўстлик нишонаси сифатида Деҳлидан Тошкент телемарказига зарур кўрсатув ускуналари юборилади. Бугун ЮНИ ахборот маҳкамасининг хабарига кўра, бош вазир Нарасимха Рао ҳинд маданиятига Ўзбекистондаги қизиқиш зўрлигини пайқаб олгач, у ҳақда шахсан қарор қабул қилган.

Ҳинд-ўзбек маданий ҳамкорлиги қадимий анъаналарга эгадир. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов билан Нарасимха Рао ўртасидаги музокараларнинг натижалари бу ҳамкорликка янги омил бахш этди. Тошкентда Ҳиндистон маданият маркази очилади. Ал-Беруний, бошқа олимларнинг, ўзбек мумтоз адабиёти намояндаларининг асарларини Ҳиндистон халқларининг тилларига таржима қилиш бошланади. Ўзбекистоннинг турли жойларидаги истеъдодли ёшлар Ҳиндистонга келиб, энг машҳур ва мўътабар устозлар ҳузурида таҳсил оладилар, ҳинд рақси, рассомчилиги сирларини ўрганадилар.

ҲОКИМЛИК МАДАДИ

Февраль ойида Самарқанд вилояти Жомбой ноҳиясининг «Гулистон» жамоа хўжалиги деҳқон (фермер)лар ҳаётида қизиқ ҳодиса рўй берди. Жамоа хўжалиги, туман ҳокимияти рухсати билан ташкил бўлган Мамашукур Иброҳимов бошқараётган Мамасаид ота номли ва бошқа деҳқон хўжаликлари умумий мажлисда асоссиз равишда тарқатилишга қарор қилинди.

Битта ўша деҳқон хўжалиги 8 гектар бедазордан жамоа хўжалиги ҳисобига ярим йиллик фаолияти давомида 12 тонна сут, 650 килограмм гўшт топширди. Минг туп тут кўчати экилди, 28,5 тонна пичан халққа арзон нархда сотилди.

Деҳқон хўжаликларини тарқатиб юбориш хўжалик бошқаруви раиси Илҳом Турсуновга ва бошқа жамоа раҳбарларига нега керак бўлдийкан?

Бу ҳолдан хабар топган туман ҳокимияти Мамасаид ота номли ҳамда бошқа фермерлар хўжаликлари фаолиятларини давом эттиришларига кенг йўл очиб берди.

Иброҳим САЛОМОВ,
Самарқанд қишлоқ хўжалиги олий билимгоҳи ўқитувчиси, иқтисод фанлари номзоди.

ЛАВЛАГИ ШИННИСИ

Жумҳуриятимиз бозор иқтисодиётига ўтаётган бир даврда шакар ва шакар маҳсулотлари танқис ва қимматбаҳо бўлиб қолди.

Лекин биз ўзимизни ота-бобомиз турмушда кенг қўллаб келган, энг арзон, одам танасига шакарга нисбатан кўпроқ қувват берадиган қанд лавлаги қиёми билан таъминлашимиз мумкин. Буни тайёрлаш учун қанд лавлаги тоза ювилиб, пўсти юпқа қилиб арчилади ва палов сабзиси каби тўғралади. Катта қозонга солиб устидан лавлагига нисбатан кўпроқ миқдорда сув қуйилади. Кейин олов ёқилиб, ўрта даражада қайнатилади, токи, лавлагининг барча шакари сувга чиқсин. Қозондаги қайнатма суви алоҳида тоза докада сузиб олинади. Ва сузиб олинган шакарли сув яна қайнатилади. Ортиқча сув буғланиб қозон остига қуюқ, ранги оч қўнғир, жуда ширин, тилни ёрар лавлаги қиёми ёки халқ тили билан айтганда «шинни» тайёр бўлади.

Абу Али ибн Синодан қолган маълумотларга қараганда, лавлаги қиёми одам танасини шакар моддалари билан бойитади, қувватини оширади ва меъда фаолиятини яхшилайди.

Ҳозирги кунда агрономия факультети толиби Орзиқул Назаров ўз билимини тажриба билан уйғунлаштириб, қанд лавлаги шиннисини тайёрлашни бошлаб юборди.

ЧИҚИТСИЗ УСУЛ

Самарқанд сут комбинатида бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида вужудга келган қийинчиликларга қарамай, кўпгина янги маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда. Ишчи-хизматчилар кучи билан бу ерда бир қанча илғор технологик жараёнларни кенг қўллашга эътибор берилаётгани ютуқлар омили бўлаётир. Корхонада бирор мисқол ҳам хом-ашё чиқитга чиқарилмайди.

Комбинатда бир кеча-кундузда 50 тоннага яқин сут-қатиқ, қарийб 1 тонна сарёғ тайёрланмоқда. Яқинда казеин тайёрланадиган янги тармоқ ишга туширилди.

ТУГУНЧАДАГИ ОЛТИН

Тошкент тайёрагоҳида 28 май куни эрталаб Деҳлига учадиган самолёт йўловчилари рўйхатдан ўтаётган эди. Улар орасида Кавказ миллатига мансуб киши ўзининг бесаранжомлиги билан божхона ходимлари диққатини тортди. Текширув аппаратидан у энг охирида ўтди. Аппарат унда металл буюмлар борлигини кўрсатмади. Қўл сумкаси-дипломатида ҳам шубҳали ашё йўқ эди. Уни яна бир марта аппарат орқали ўтказишди, топ-тоза.

Йўловчиларни тайёрагоҳга элтадиган автобус охирги тўрт кишини олиб жўнаши арафасида халқаро авиайўллар божхона пости инспектори Ўктам Шодмонов пайдо бўлди. Бояги йўловчининг «тоза»лигига у барибир ишонмаган эди. Автобусда яна бир бор текшириш учун унинг ортидан борди. Божхона инспекторининг шубҳаси тўғри бўлиб чиқди: йўловчининг боя постда текширилган дипломатида қандайдир тугунча пайдо бўлибди. Очиб қарашса, турли шаклдаги металл қуймалари чиқди. Экспертиза қуймаларнинг 3 килограммдан ортиқроқ соф олтин эканини аниқлади.

Мусодара этилган олтин ҳозирги нархда 30 миллион сўм туради. Қимматбаҳо «хазина» эгаси Ашот Хачатурян 1954 йилда туғилган, Арманистон фуқароси экан. Унинг устидан жиноий иш қўзғатилди.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
П. НИШОНОВ.
(ЎзА).

ИНСОНИЙЛИК ЗИЙНАТИ

Мусулмон халқларига Пайғамбаримиздан суннат бўлиб қолган хайит байрамларини энг улуғ, мўътабар кунлар сифатида нишонлаймиз. Хайитлар эрталаб Бомдод номозидан сўнг бошланади. Қурбон хайити куни эрталабки нонушта қилинмайди. Ҳамма муқаддас қадамжоларга янги либосларини кийиб, дилга эзгу ниятларини жо қилган ҳолда покиза бўлиб борилади.

Бу йилги Қурбон хайитини ҳам фидокор халқимиз Тангрига минг бор шукроналар айтган ҳолда нишонладилар. Боиси 70 йилдан ортиқ вақт мобайнида динимиздан, тилимиздан, эътиқодимиздан узоқлаштирдилар. Не бахтки, истиқлол туфайли ўзлигимизни танидик, улуғ кунларни кўриш насиб айлади. Қутлуғ кун тонг отмасданоқ хайит номозига ошиқаётган мўмин-мусулмонларнинг сон-саноғи йўқ эди. Барчалари муборак юртимизда тинчлик-хотиржамлик ҳамиша барқарор бўлсин, орамиздан меҳру оқибат кўтарилмасин, Парвардигор Ўзбекистонимиздан қут-баракани аритмасин, ёмонларнинг юзини тескари қилсин, дея дуога қўл очдилар.

Мухбиримиз унутилмас кунда Тошкент вилоятининг Зангиота масжидида бўлиб, айрим юртдошларимиз билан мулоқотда бўлди.

Маъруфхўжа ҲАМИДОВ, Зангита масжиди ноиби имоми.

Қурбон ҳайити мусулмонларнинг улуғ байрами. Шодиёна куни фарзандлар аввало ота-оналарини, кўнгли яримларни зиёрат қилиб дуоларини олишди. Майда-чуйда гаплар ўртадан кўтарилди. Юзкўрмас бўлиб юрганлар бир-бирлари билан қучоқ очиб кўришишди. Табаррук масжидимизга ҳайит номозини ўқиш учун қўшни қишлоқлардан ҳамда бошқа вилоятлардан мусулмон биродарларимиз ташриф буюришди. Яратганга шукурлар бўлсинки, ота-боболаримиз орзу қилган кунларни кўриш насиб этди. Дини исломга кенг йўл берилди. Зеро, дин инсониятга фақат эзгуликдан, одамийликдан сабоқ беради. Ҳамиша пок бўлишга, пок яшашга, яхшилик уруғини сочишга, мурувватли бўлишга чорлайди. Муқаддас зиёратгоҳга келувчилар буни қалбдан ҳис этаётганликлари ёрқин сезилиб турарди. Улар шарқнинг буюк донишманди Зангиота ва Анбар она мақбараларини зиёрат қилдилар. Буларнинг ҳаммаси одамлар қалбида эзгу ҳислар уйғотди, меҳру оқибатни кучайтирди. Хурсандчилик кунларида ҳамиша ҳамкору ҳамжиҳат бўлиб дийдор кўришиш насиб айласин!

Юсуфжон хожи ОЛИМХОНТЎРА ўғли, меҳмон.

Қурбон ҳайити кунлари барча мўмин-мусулмонлар бир-бирларидан ҳол-аҳвол сўраб хабар олишди. Етим-есирлар, боқувчисиз кишилар кўнгли овланди. Қурби етганлар қурбонлик қилдилар. У асосан бева-бечораларга улашилди. Ҳар бир хонадонга меҳр-мурувват уруғи сочилди. Мархумлар эсланиб, руҳи покларига қуръонлар ўқилди. Халқимиз минг бор шукурона айтаётганининг яна бир боиси — бир вақтлар қийин дамларни бошдан кечирдик. Баъзилар ўз жигарларининг жанозаларида қатнашишдан чўчишарди... Истиқлол туфайли бағримизга шамол тегди. Ўзбекистонни дунё тан олди. Бойликларимиз ўзимизга буюрадиган бўлди. Ноз-неъмат бунёдкорлари меҳнатларининг роҳатини кўришаяпти. Тўғри, нарх-навонинг кўтарилиб кетганлиги мушкулотларни кўпайтирди. Бироқ сабр-қаноат билан, ҳамжиҳатлик билан яшасак, иншооллоҳ ёруғ кунларга албатта етажакмиз. Шу муборак кунларда халқим, дея жонбозлик кўрсатаётган юртбошимиз, барча раҳбарларимиз ҳақига дуо қиламиз. Бахтимизга мустақиллик қуёши бошимиз узра порлайверсин. Танлаб олинган улуғ йўлга содиқ қолайлик.

Самиғ ОРТИҚОВ, меҳнат фахрийси.

— Ёшим 80 дан ошди. Бу бош нималарни кўрмади. Кўп жойларда бўлдим. Бироқ Ўзбекистондек жаннатмакон ўлкани учратганим йўқ. Она-Ватанимиз тупроғини кўзимизга суртайлик. Одамларининг баҳоси йўқ: камтар,камсуқум, меҳмондўст, меҳнатсевар. Яна бир нарса мени жуда қувонтираяпти. Мактабларимизга «Одобнома» дарслари кириб келди. Ёшларимиз ҳаётида қувончли ўзгаришлар содир бўлмоқда. Дилларига эзгу ниятларни жо қилиб, ҳайит номозига келганлар орасида ёшлар оз эмасди. Демак, улар қалбида меҳру оқибат, эзгулик чуқур илдиз отаяпти. Бахтимизга асло уруш бўлмасин. Мамлакатимиздаги турли миллат кишилари қўлни-қўлга берсинлар. Тинчлик-хотиржамлик бўлса, албатта ниятимизга етамиз.

Нуроний айтганларидек, Ўзбекистонимиз гуллаб яшнайверсин. Улуғ кунлардаги дуолар мустажаб бўлғусидир. Она заминимизда Зангиота сингари нафаси ўткир зотлар кўп ўтган. Айём куни Исмоил ота, Исҳоқ ота, Алмамин бобо, Шайх Али, Камол Шайх, Ходим Шайх, Жамол Шоший, Ҳасан ибн Жамол, Шайх Жамол. Бухорий. Шайх Сулаймон Ғазнавийлар руҳи ҳам шод бўлди.

Зангиота масжиди (филология фанлари доктори Ориф Усмонов маълумотига кўра) нафақат Мовароуннаҳр, балки Хуросон халқлари орасида маълум ва манзур бўлган. У турк ислом оламидаги улуғ мутасаввуф донишмандлардан бўлган Занги ота Ҳимматий шарафига барпо қилинган. У зот Аҳмад Яссавийнинг содиқ ҳалифаси ва иқтидорли шогирди Ҳаким ота (Сулаймон Боқирғоний) ҳузурида таълим олди. «Яссавия» тариқатининг йўл-йўриқларини, одобларини ўрганди, илми-зоҳир ва илми-ботиндан воқиф бўлди. Бу масжидни ана шу улуғ зот шарафига Амир Темур қурдирган. 1420 йилда Мирзо Улуғбек унинг устига ҳозирги пештоқни бино қилдирган эди. Унинг амри билан шу пештоқ тошга ушбу ҳадиси Қудсий ёзиб қўйилган: «Менинг заминимдаги уйларим масжидлардир. Менинг зиёратчиларим эса уни обод қилувчилардир. Ҳар ким ўз уйида таҳорат қилиб, менинг уйимда зиёрат қилса, иззат-ҳурматимга сазовордир».

Д. МУРОДОВ.

Шукрона байрами куни Тошкент вилоятидаги Зангиота жомъи масжидида номозга йиғилганлар ҳур Ватанимизга тинчлик-хотиржамлик, ободлик, эл дастурхонига тўкинлик, инсонлар дилига иймон тиладилар.

СУРАТЛАРДА: 1. Масжид бош хатиби Рустамжон хожи Раҳматулла ўғли (ўртада) мусулмонларга бу унутилмас кунларга Аллоҳ Таоло иноятни, Мустақиллик шарофати туфайли эришганимиз хусусида сўзламоқда. 2. Қурбон ҳайити намозидан лавҳалар.

Нўъмон МУҲАММАДЖОН ўғли тасвирга туширган.

ШОИРГА ЭҲТИРОМ

Наманганликлар учун май ойи ҳам ташвишли, ҳам қувончли келди. Ташвишлиси шундаки, табиат деҳқонни қайта-қайта синовдан ўтказиб, экин-тикин ишларини анча орқага сураётган бўлса, бир ёқда маънавият байрами— машрабхонлик кунлари эл-улусни давраларга чорлади.

Тантана Заҳириддин Бобур номли шаҳар истироҳат боғида бошланди. Машраб ҳайкали пойига гуллар қўйилди. 33-анъанавий гул байрами ҳам ўз замонасида «Мени йўқлар кишим борму?», деб фиғон чеккан буюк шоирга бағишлаб ўтказилди. Шаҳарнинг Бобур ва Совет тумани ҳудудидаги «Дўстлик» боғи гўзаллик шайдолари билан гавжум бўлди. Тантаналарга 344 та ташкилот, корхона, муассаса ва ўқув даргоҳларидан вакиллар қатнашдилар. Шунингдек қўшни вилоят ва республикалардан меҳмонлар, таниқли санъаткорлар, аскиячилар, қизиқчилар ва ўнлаб ҳаваскорлик дасталари аъзолари ташриф буюрдилар.

...Тонготарданоқ шоир номи билан аталувчи шаҳар маданият ва истироҳат боғига одамлар оқиб кела бошлади. Шу куни катта-катта дошқозонларда ош дамланиб, элга улашилди.

— Ҳеч бир тадбир бизнинг жамоа иштирокисиз ўтмайди,— дейди Косонсой тумани умумий овқатланиш корхонаси директори Аҳмаджон Халилов. — Бугун ҳам белни қамишдан боғлаб, элга хизмат кўрсатаяпмиз.

Дарвоқе, муҳим тадбирга вилоят матлуботчилари, новвойлар, савдо ходимлари ва бошқа касб эгалари қизғин тайёргарлик кўрдилар. Жумладан, косонсойликлар кўчма ошхона ташкил қилишди. Ёқубжон Шарофатхўжаев, Одилжон Абдураҳмонов сингари уста ошпазлар, Мамадали Абдусатторов, Солижон Саидов, Тоҳиржон Шоҳобов ва бошқа хизматчилар йиғилганларнинг дуосини олишди.

Одамлар оқимига қўшилиб, тантана майдонини айланамиз. Ҳар қадамда кўчма дўконлар, новвойхоналар, мева-сабзавот ярмаркалари. Учқўрғонлик Шерали Темиров ва Жаҳонгир Асадовлар тандир тафтида терлаб-пишиб, ўз маҳоратларини намойиш қилишди.

— Халқ сайилида 11 тонна гўшт, 100 минг дона тухум, 100 тонна картошка, шунингдек, сабзи, қулупнай пиёз, гилос ва бошқа ўттиз хилдан зиёд янги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари савдоси ташкил этилди, — дейди вилоят мева-узум, сабзавот ишлаб чиқариш саноат бирлашмаси раиси Сирожиддин Маъруфов.—Ҳа, Косонсой, Чортоқ, Наманган, Янгиқўрғон, Тўрақўрғон туманларидаги сабзавотчиликка ихтисослаштирилган хўжаликларнинг ноз-неъмат бунёдкорлари машрабхонлик тўйига ташриф буюрганларни она ер саховати билан сийладилар.

Яна бир кўнгилни хушнуд этувчи нарсани айтиш жоиз, мазкур боғда шоир Машраб пойи қадами етган қутлуғ қадамжолар номида рамзий хиёбонлар, чойхоналар бунёд этиш анъана тусини олган. Ҳозирча уларнинг еттитаси мавжуд.

Шоир тўйи узоқ-яқин меҳмонлар ташрифидан янада файзли бўлди. Тошкентдан таниқли ёзувчи ва шоирлардан Саид Аҳмад, Эркин Воҳидов, Ўткир Ҳошимов, Рауф Парфи ва бошқа адабиётимиз намояндалари, Америка ва Хитойдан ҳам Машраб мухлислари тантаналарда иштирок этишиб, ўзларининг беназир дил сўзларини изҳор этдилар.

Унутилмас кунларда вилоят ҳокими Бургутали Рапиғалиевнинг ташаббуси билан тўйга-тўй уланиб кетди. Кам таъминланган оилаларнинг 60 нафар фарзандининг ҳатна тўйи ўтказилди. 15 нафар йигит ва қизнинг никоҳ тўйи наинки бир умр эсда қоларли қилиб нишонланди.

А. ҚОРАБОЕВ.

ҲОРДИҚ МАСКАНИ

Янгиқўрғон туманининг сўлим Мамай қишлоғида «Камалак» дам олиш маскани тўқимачиларга бағрини очди. Бу ерда истиқомат корпуслари, жисмоний тарбия ва физиотерапия бўлимлари, чойхона, клуб, кинотеатр, спорт майдончалари, бассейн, қозонхона, ошхоналар ва 15 гектарлик боғ дам олувчилар хизматига тахт қилинган.

Куни кеча дам олиш масканининг очилиш маросими бўлди. Қурувчи Зокиржон Исаев маскан бошлиғи Жамолиддин Маллахўжаевга рамзий калитни топширар экан, дам олувчиларга сиҳат-саломатлик тилади.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

БИР ЖОЙДА ЁЗ, БОШҚА ЕРДА ҚИШ

Серқуёш юртимизга жазирама ёз фасли ташриф буюрди. Бу фасл дастурхонимизни янада тўкин қилади. Кун сари ҳарорат кўтарилиб, ширин-шакар мевалар бирин-кетин пишиб етилмоқда. Дунёнинг бошқа жойларида ҳам шундайми?

Европа Евроосиёнинг Атлантика океани қуршаб турган ғарбий чеккасида жойлашланлиги, ҳаво оқимларининг ғарбдан ва шарқдан келиб туриши, қирғоқ чизиғи эгри-бугри бўлганлиги учун ҳам бу ерда океанникига ўхшаш мўътадил иқлим ҳосил бўлади. Шу боисдан Европанинг жанубида субтропик иқлим, шимолида эса субарктика ва Арктика иқлими ҳукмронлик қилади. Натижада июнь ойида ҳаво оқими Европа қитъаси узра асосан ғарбдан келиб туради.

Шимолий Америка қитъасида эса қор қоплами эриб тугай деб қолади. Қор қатлами Ямал, Таймир, Чукотка ярим ороллари, Шимолий Американинг Гудзон қўлтиғи шимолида сақланиб қолади. Охота ва Беринг денгизларида музлар камаяди. Баренц денгизида эса музлар бутунлай эриб кетади. Шимолий Муз океани соҳилларида қояларда «қушлар бозори авжига чиқади. Бу ерда минут сайин минг-минглаб қушлар инларидан учиб чиқиб, ўзларини сувга ташлашади ва ўлжасини олиб чиқиб, яна уяларига қайтишади. «Қушлар бозори»нинг шовқинидан ёнма-ён турган кишилар бир-бирларининг овозини эшита олишмайди. Бу ойда тундрада қорлар эриб, кўкатлар униб чиқади, ой охирида ўсимликлар оч яшил, оқ пушти, сариқ ва зангори рангларда гуллайди. Чивинлар гала-гала бўлиб учиб юришади, ҳар хил ҳашаротлар кўзни очирмайди. Тундра сув ҳавзаларига ғозлар, оққушлар ва ўрдаклар учиб келишади. Тайгада дастлабки қўзиқоринлар пайдо бўлади. Лось ва буғу каби ҳайвонлар болалайди.

Марокаш, Жазоир, Мисрда, Испания, Италия, Греция, Туркия, Арабистон, Эрон, Марказий Осиёда об-ҳаво ҳаддан ташқари исиб кетади, ёғингарчилик кам бўлади. Хитойнинг жануби-шарқий қисми, Ҳинди-Хитой, Ҳиндистон, Бангладешда эса бунинг аксинча, шаррос ёмғирлар ёға бошлайди. Шимолий-шарқий ва Марказий Осиё устида об-ҳаво аста-секин исиб бориши натижасида ёз фаслида юқори босим йўқолади. Аксинча Тинч океани устида антициклон кенгайиб, қуруқликка яқинлашиб келади.

Африка қитъасининг кўп қисмида ҳарорат юқори бўлади. Бу қитъа ёзда куррамизнинг энг иссиқ жойи ҳисобланади. Материкнинг жанубий қисми совиб, шимолий қисминиҳоятда исиб кетади.

Австралия қитъаси шимолда субэкваториал, жанубда эса субтропик кенгликлар орасида жойлашган бўлиб, фақат Тасмания оролигина ўртача минтақададир. Бундай географик кенгликда иқлимга таъсир этувчи асосий омиллардан бири қуёш радиациясининг юксаклигидир.

Куррамизнинг жанубий ярим шарида июнь қиш фаслининг биринчи ойи ҳисобланади. Жанубий Американинг Патогония бутунлай қор билан қопланади.

Т. МАҲМУДОВ, табиатшунос.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ «Ҳожатбарор» ТАРҒИБОТ-ТИЖОРАТ ХИЗМАТИ

МУЛОҚОТ УЧУН ТЕЛ: 33-44-43, 32-54-44, 32-56-34, 32-56-25

БУЮРТМАЛАРИНГИЗ ТЕЗДА АДО ЭТИЛАДИ

ИХЧАМ ТРАКТОР КЕРАКМИ? МАРҲАМАТ!

Хўжалик раҳбарлари, мутахассислари, фермерлар! Сизларнинг энг яқин мададкорингиз ва кўмакчингиз ҳисобланган «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида янада серунум, такомиллашган техника воситаларини тайёрлаш йўлга қўйилаётганлигидан хабарингиз борми? **Бирлашманинг изланувчан мутахассислари, серғайрат ишчилари ТТЗ-30 кўптармоқли тракторини ва ПТС-СХI-2 ярим прицепини ишлаб чиқаришни ўзлаштириб, улардан кўплаб тайёрлай бошладилар.**

Янги техника воситалари ўзининг техник-иқтисодий кўрсаткичларига кўра Сизларга яхши таниш бўлган Т-25, Т-40 ва Т28Х4МАСI тракторлари билан рақобат қила олади.

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси 1993 йилда шундай техника воситаларидан 500 дона тайёрлашни режалаштириб, ишни янада қизитмоқда. 1994 йилдан бошлаб эса бу кўрсаткични 2-3 минг донага етказиш истиқболи белгиланган.

ТТЗ-30 трактори ва ПТС-СХI-2 ярим прицепдан жамоа ва давлат хўжаликларида, ширкатлар, ижарачилар, фермерлар томонидан деҳқончиликнинг барча тармоқларида, чорвачиликда, шунингдек юк ташиш ишларида кенг кўламда фойдаланиш мумкин.

Янги техника воситалари ўзининг кўпгина жиҳатлари билан Сиз, азиз қишлоқ меҳнаткашларига манзур бўлади деб ўйлаймиз. **Хусусан, шу техника воситалари ўзининг ихчамлиги билан ажралиб туради. Бу эса томорқаларда, дарахт ва токзорлар оралиғига ишлов беришда қулайлик туғдиради.** Уларнинг тезлигини соатига 1,08 километрдан 21,11 километргача алмаштириш мумкинлиги юмушларни сифатли адо этишда айниқса қўл келади. Трактор дизели ҳаво билан совутилиши, прицепнинг секинлатиш ва тўхтатиш тизими пневматик воситалар билан таъминланганлиги ҳам фойдаланувчиларга катта қулайлик яратади.

Трактор буюртмачиларнинг хоҳишига мувофиқ зичлаб ёпиладиган кабина, хавфсизлик воситалари ёки брезент ёпгич билан бутлаб берилади.

Бундан ташқари буюртмага мувофиқ хўжалик ёки фермер тракторнинг орқа ғилдиракларига зарур бўладиган турли шиналар билан ҳам таъминланади.

Асосий техникавий кўрсаткичлари:

Двигатель — икки цилиндрли,дизель Д-120.

Фойдаланиш қуввати, квт (от кучи) — 22+³ (30+⁴).

Тезликларни алмаштириш имконияти, соатига километр ҳисобида:

— олдига (8 тезлик) — 1,08-21,1

— орқага (3 тезлик) — 4,9-14,1.

Ғилдираклар (мм):

— олд ғилдираклар — 1400; 1600; 1800.

— орқа ғилдираклар — 1400; 1550; 1650; 1700.

ПТС-СХI-2 ЯРИМ ПРИЦЕП ЎЗИНИНГ КЎПГИНА ЖИҲАТЛАРИ БИЛАН ФОЙДАЛАНИШДА ҚУЛАЙЛИКЛАР ТУҒДИРАДИ. ХУСУСАН УНГА ОРТИЛГАН ЮКНИ ШАРОИТДАН КЕЛИБ ЧИҚҚАН ҲОЛДА ЎНГ ВА ЧАП ТОМОНГА АВТОМАТИК РАВИШДА АҒДАРИШ МУМКИН.

УШБУ ЯРИМ ПРИЦЕПДАН ВТЗ, ЛТЗ, МТЗ, ТТЗ ТРАКТОРЛАРИГА ТИРКАГАН ҲОЛДА БАРЧА ХИЛДАГИ ЙЎЛЛАРДА ВА ДАЛА ШАРОИТИДА ФОЙДАЛАНИШ МУМКИН.

Қисқача техникавий кўрсаткичлари:

Ташиладиган юк ҳажми, килограмм — 2000.

Тезлиги, соатига километр ҳисобида — 35.

Ғилдираклари, мм — 1800.

Шиналари — пневматик 9,00—16.

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрлаш ўзлаштирилган юқоридаги серунум ва такомиллашган техника воситаларини сотиб олиш юзасидан қуйидаги манзилгоҳга мурожаат этинг:

700142, Тошкент шаҳри, Буюк ипак йўли, 434-уй, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси.

ТЕЛЕФОНЛАР: 64-05-61; 64-76-56; 64-24-35.

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА

ЎЗЭНЕРГОНАЗОРАТ 1993

1 ИЮНДАН БОШЛАБ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИГА ҲАҚ ТЎЛАШНИНГ ЯНГИ ТАРИФИ ЖОРИЙ ЭТИЛДИ

ЭНДИЛИКДА 1 КВТ- СОАТ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ УЧУН 1 СЎМ ТЎЛАНИШИ ЗАРУР.

11 ИЮНГА ҚАДАР

Май ойида фойдаланилган электр энергиясига эски тариф бўйича, яъни 1 кВт-соат учун 40 тийиндан тўлаш мумкин.

Электр энергиясига ҳақ тўлашда имтиёзлардан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлган фуқароларга берилган енгилликлар сақланиб қолади.

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ УЧУН ҲАҚ ҲАР ОЙНИНГ 10-КУНИГА ҚАДАР ТЎЛАБ ҚЎЙИЛИШИ ЗАРУР

«Ўзэнергоназорат» хизмати.

ХЎЖАЛИКЛАР, КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ҲАМДА БАРЧА ФУҚАРОЛАР ЭЪТИБОРИГА

ГАЗЕТАМИЗДА СИЗНИНГ РЕКЛАМА, ҚУТЛОВ, ТАБРИКНОМА, ОЛДИ-СОТДИ ХУСУСИДАГИ ЭЪЛОНЛАРИНГИЗ ТЕЗДА БОСИБ ЧИҚАРИЛАДИ.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 32-уй, 534-хона.

ХАТ ЁЗИНГ, ТАШРИФ БУЮРИНГ, ҚЎНҒИРОҚ ҚИЛИНГ.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик вазирлиги жамоаси янги техника, ихтирочилик ва такомиллаштириш бошқармасининг бошлиғи Абдуғаффор Абдураҳмоновга онаси

Солиҳа АБДУРАҲМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Бош муҳаррир Н. ЁҚУБОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Н. ҚАЮМОВ, М. ИСЛОМОВ, М. МИРЗАЕВ, Ҳ. РАҲМАТИЛЛАЕВ, М. ҚАЮМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), С. САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), О. ҒОФУРОВ (масъул котиб), Н. ОРИФЖОНОВ, К. РИХСИЕВ, Э. ИБРОҲИМОВ, Ғ. БОБОМУҲАМЕДОВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзплодоовощвинпром» концерни, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Қишлоқ ҳақиқати» журналистлари жамоаси.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосарлари —33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб—33-09-93. Масъул котиб ўринбосарлари—32-56-25. Деҳқончилик бўлими—32-56-35, 32-54-51, 33-09-93. Қайта ишлаш саноати бўлими—32-56-31. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими—32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 000096. Буюртма Г—276. 31650 нусхада босилди, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди — 20.50.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6.